

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**DIVÁCKÉ NÁSILÍ – ZAJIŠTĚNÍ VEŘEJNÉHO
POŘÁDKU A BEZPEČNOSTI PŘI UTKÁNÍCH
1. FOTBALOVÉ LIGY V ČESKÉ REPUBLICCE**

Autor práce: Martin Čihák, DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: Dr. Mgr. Josef Kříha, PhD., LL.M.

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 1632/5b, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Martin Čihák

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Místo studia: Příbram

Název bakalářské práce: Divácké násilí – zajištění veřejného pořádku a bezpečnosti při utkáních 1. fotbalové ligy v České republice

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: Fan Violence – Ensuring Public Order and Security During Matches of the 1st Football League in the Czech Republic

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Vedoucí bakalářské práce (jméno a příjmení, včetně titulů): Dr. Mgr. Josef Kříha, PhD., LL.M.

Datum zadání bakalářské práce (měsíc, rok): listopad 2024

Cíl bakalářské práce: Hlavním cílem je formou širšího teoretického vhledu detekovat účinné právní nástroje a obecná taktická doporučení, uplatňovaná v souvislosti s faktickým zajištěním veřejného pořádku a bezpečnosti při sportovních utkáních. Vedlejším cílem je formou užšího praxeologicky orientovaného postihu, za využití tematicky přílehlavých situačních příkladů, zhodnotit zvláštnosti právních a taktických aspektů faktického zabezpečení ochrany veřejného pořádku a bezpečnosti při sportovním utkání 1. fotbalové ligy v České republice.

Student: Martin Čihák, DiS.	16. 11. 2024 datum	 podpis
Vedoucí práce: Dr. Mgr. Josef Kříha, PhD., LL.M.	23. 11. 2024 datum	 podpis

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	2. 12. 2024 datum	 podpis
Prorektor pro studium a vnitřní záležitosti: doc. PhDr. Miroslav Sapík, Ph.D.	9. 11. 2024 datum	 podpis
Rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	10. 11. 2024 datum	 podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucího a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Dr. Mgr. Josefu Kříhovi, PhD., LL.M. za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

ČIHÁK, M. *Divácké násilí – zajištění veřejného pořádku a bezpečnosti při utkáních 1. fotbalové ligy v České republice: bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2025. 81 s. Vedoucí bakalářské práce: Dr. Mgr. Josef Kříha, PhD., LL.M.

Klíčová slova: bezpečnost, divácké násilí, chuligánství, subkultura, opatření, organizátor, veřejný pořádek

Obsahová část bakalářské práce (dále jen „práce“) formou primárního *teoretického* vhledu rámcově objasňuje základní pojmosloví a východiska zkoumané tematické oblasti, tj. „*diváckého násilí*“, včetně avizovaných příčin a podmínek jeho výskytu ve společnosti, které mimo jiné determinují i avizované utváření subkultury „*hooligans*“. Jednotlivé úvodní subkapitoly „práce“ dále retrospektivně demonstrují historickou genezi vývoje „*diváckého násilí*“ v rámci Evropy, tak i teritoriálního území České republiky. V navazující části „práce“ je formou širšího *teoreticko-praxeologického* vhledu dále reflektována „*de lege lata*“ účinná právní úprava zkoumané tematické oblasti, včetně zákonodárcem vymezené možnosti uložení trestu a opatření v rámci faktického potírání zkoumaného fenoménu, ale i užšího originálního poukazu k problémovým taktickým aspektům (doporučením) upotřebitelným pro efektivní boj proti „*diváckému násilí*“. V praxeologicky orientované části „práce“ jsou taktéž úžeji demonstrovány tematicky přílehlavé situační příklady (kasuistiky) z konkrétních bezpečnostních opatření, které formou dílčích a zevšeobecňujících výstupů toliko problémově uvozují zvláštnosti využití právních a taktických aspektů faktického zajištění ochrany veřejného pořádku a bezpečnosti při sportovním utkání 1. fotbalové ligy v České republice.

ABSTRACT

ČIHÁK, M. *Fan Violence – Ensuring Public Order and Security During Matches of the 1st Football League in the Czech Republic: Bachelor Thesis*. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2025. 81 pgs. Supervisor: Dr. Mgr. Josef Kříha, PhD., LL.M.

Key words: security, fan violence, hooliganism, subculture, measures, organizers, public order

The content of the bachelor's thesis (subsequently only „thesis”) provides a primary *theoretical* insight that broadly clarifies the basic terminology and starting points of the examined thematic area, namely „*fan violence*“, including the anticipated causes and conditions for its occurrence in society, which, among other factors, also determine the formation of the „*hooligans*“ subculture. The individual introductory subsections of the „thesis“ further demonstrate retrospectively the historical genesis of the development of „*fan violence*“ within Europe, as well as within the territorial area of the Czech Republic. In the subsequent section of the „thesis“, a broader *theoretical-praxeological* perspective is used to reflect on „*de lege lata*“ the current legal regulation of the examined thematic area, including the legal possibilities for imposing punishments and measures within the actual fight against the phenomenon being studied, but also providing a narrower, original insight into the problematic tactical aspects (recommendations) that can be used for an effective fight against „*fan violence*“. In the praxeologically oriented section of the „thesis“, relevant situational examples (case studies) of specific security measures are also more narrowly demonstrated, which, through partial and generalizing outputs, introduce the peculiarities of applying legal and tactical aspects in the practical provision of public order and security during a 1st League football match in the Czech Republic.

Obsah

Úvod.....	9
1 Cíl a metodika bakalářské práce	11
2 Charakteristika diváckého násilí.....	12
3 Rozdělení návštěvníků sportovních utkání.....	15
3.1 Diváci	15
3.2 Fanoušci	16
3.3 Ultras	16
3.4 Hooligans	17
4 Vývoj diváckého násilí.....	21
4.1 Vývoj v Evropě	21
4.2 Vývoj na území České republiky	26
4.3 Aktuální situace v České republice	28
5 Řešení diváckého násilí.....	31
5.1 Bezpečnostní opatření ze strany PČR	32
5.1.1 Služba kriminální policie a vyšetřování.....	33
5.1.2 Služba pořádkové policie	34
5.1.3 Antikonfliktní tým.....	36
5.1.4 Další složky Policie ČR	36
5.2 Bezpečnostní opatření ze strany pořadatele	37
5.3 Zabezpečení fotbalových stadionů.....	39
6 Protiprávní jednání související s diváckým násilím.....	41
6.1 Trestné činy.....	41
6.2 Přestupky.....	42
6.3 Tresty a opatření.....	43
7 Praxeologická část.....	45
7.1 Situační příklad č. 1.....	45
7.1.1 Zabezpečení stadionu	45

7.1.2	Činnost Policie ČR.....	46
7.1.3	Činnost pořadatelské služby.....	47
7.1.4	Zjištěné protiprávní jednání	48
7.2	Situační příklad č. 2.....	48
7.2.1	Zabezpečení stadionu	49
7.2.2	Činnost Policie ČR.....	50
7.2.3	Činnost pořadatelské služby.....	51
7.2.4	Zjištěné protiprávní jednání	52
7.3	Komparace výsledků z praxe a teoretických bezpečnostních doporučení	52
Závěr.....		54
Seznam použitých zdrojů		56
Seznam zkratk		60
Seznam příloh		61
Přílohy		62

Úvod

Divácké násilí na fotbalových utkáních je fenoménem, který je přítomen na našem území již několik desetiletí. I přesto, že se v České republice v porovnání s jinými formami trestné činnosti vyskytuje méně často¹, představuje pro společnost vážnou hrozbu a v extrémních případech může mít závažné a dalekosáhlé důsledky.

Volba tématu „práce“ byla determinována praxeologickými zkušenostmi jejího zpracovatele, který se nachází ve služebním poměru k ozbrojenému bezpečnostnímu sboru, tj. Policii České republiky s aktuálním zařazením ve služební hodnosti „inspektor“ u Krajského ředitelství policie Středočeského kraje, Územního odboru Praha Venkov-východ, Obvodního oddělení Brandýs nad Labem a je logicky toliko i častým účastníkem bezpečnostních opatření v rámci okresu Praha-východ. Dalším důvodem volby zkoumaného tématu je i osobní zkušenost zpracovatele „práce“ z pohledu subkultury „ultras“ a „hooligans“, jelikož v retrospektivním pohledu řadu let tzv. volnočasově navštěvoval sektor „vlajkonošů“ fotbalového klubu AC Sparta Praha a FK Viktoria Žižkov, kde divácké násilí bylo jedním z důvodů, proč své působení v těchto částech stadionu ukončil.

V teoretické části „práce“ zpracovatel cílí na fotbalová utkání, jelikož se dá obecně říci, že fotbal je nejsledovanější sport na světě, a který je taktéž středobodem masového zájmu jeho příznivců, a ve kterém se v jako prvním začalo utvářet organizované „divácké násilí“ a i v současnosti je četnost projevů tohoto druhu násilí spojená především s fotbalem. V úvodních částech „práce“ je definována podstata „diváckého násilí“ a její možné příčiny, historická retrospektiva jeho vývoje v Evropě a v rámci teritoriálního území České republiky. V dalších částech bude definována rozdílnost mezi jednotlivými skupinami návštěvníků, jelikož emocionální vnímání tzv. „prožitku“ utkání může být u každého návštěvníka rozdílné. V rámci skupiny „hooligans“ jsou reflektovány největší organizované skupiny na našem území, které jsou spojeny s největšími fotbalovými kluby. Navazující subkapitoly „práce“ dále originálně demonstují „de lege lata“ zájmovou účinnou právní úpravou, přijatá opatření a taktická doporučení, která jsou upotřebitelná pro potírání „diváckého násilí“. Specificky pak vymezuje operační prostor činnosti Policie ČR na úseku „diváckého násilí“ a to

¹ POLICIE ČR. *Vývoj registrované kriminality v roce 2024* [online]. Praha: Policie České republiky, © 2025 [cit. 2025-02-27]. Dostupné z: <https://policie.gov.cz/clanek/vyvoj-registrovane-kriminality-v-roce-2024.aspx>

především vyhlásováním, řízením a dalšími činnostmi souvisejícími s bezpečnostním opatřením na dané fotbalové utkání. Věcné kontury „práce“ dále objasňují specificitu spolupráce veřejnoprávních a soukromých subjektů a definuje jejich práva a povinnosti při výskytu protiprávního jednání za účelem zajištění bezpečnosti na stadionu i na veřejném prostranství. V návaznosti na protiprávní projevy návštěvníků „práce“ definuje jednotlivá protiprávní jednání, naplňující znaky skutkové podstaty vybraných trestných činů a přestupků, které jsou páčány v souvislosti s „*diváckým násilím*“ a konkretizovaných „*ex lege*“ opatření, které jsou za ně ukládány dle účinného legislativního prostředí České republiky. V praxeologicky orientované části „práce“ jsou dále demonstrovány tematicky návazné a příléhavé situační příklady z konkrétních bezpečnostních opatření při fotbalových utkáních 1. fotbalové ligy, na území Prahy a Středočeského kraje, které v souvislosti s faktickou realizací a vyhodnocením tzv. „*přímého*“ pozorování empiricky subsumuje dílčí a zevšeobecňující závěry generalizovaně vyhodnocovaných zvláštností právních a taktických aspektů faktického zabezpečení ochrany veřejného pořádku, bezpečnosti a spolupráce soukromých a veřejnoprávních subjektů etc.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Věcné vymezení bakalářské práce formou primárního teoretického vhledu objasňuje základní pojmosloví a východiska zkoumané tematické oblasti, včetně deskriptivní „*de lege lata*“ reflexe účinné právní úpravy a taktických doporučení, upotřebitelných v rámci faktického zajištění veřejného pořádku a bezpečnosti při ligových fotbalových utkáních v České republice. V neposlední řadě jsou uvedeny tresty a opatření, které jsou uplatňovány v souvislosti s diváckým násilím. V praxeologicky orientované části je realizováno přímé pozorování na konkrétních bezpečnostních opatřeních při utkání 1. fotbalové ligy v České republice, které monitoruje legitimitu činnosti tzv. „*státních*“ a „*nestátních*“ bezpečnostních složek a pořadatelů, včetně detekce rozsahu spolupráce těchto „*veřejnopořádkových*“ subjektů pro zajištění bezpečnosti. Následně došlo k užší komparaci rozsahu těchto zmocnění obsažených v dotčených „*lex specialis*“ právních předpisech a taktických doporučeních s výslednými daty z konkrétních bezpečnostních opatření za účelem zjištění, zda obecně uplatňovaná teoretická bezpečnostní doporučení jsou fakticky aplikována v konkrétní recentní aplikační „*veřejnopořádkové praxi*“.

Hlavním cílem je formou širšího teoretického vhledu detekovat účinné právní nástroje a obecná taktická doporučení, uplatňovaná v souvislosti s faktickým zajištěním veřejného pořádku a bezpečnosti při fotbalových utkáních. Vedlejším cílem je formou užšího praxeologicky orientovaného postihu, za využití tematicky přílehlavých situačních příkladů, zhodnotit zvláštnosti právních a taktických aspektů faktického zabezpečení ochrany veřejného pořádku a bezpečnosti při sportovním utkání 1. fotbalové ligy v České republice.

2 Charakteristika diváckého násilí

Sportovní utkání jsou lidskou populací již od svého vzniku velmi oblíbená a navštěvuje je velké množství lidí, což s sebou nese bezpečnostní rizika při těchto utkáních. Lidé, kteří jsou ve stejný čas na stejném místě ve velkém počtu, utváří dav, který reaguje na určité jevy v utkání podobným způsobem a mizí tak racionální myšlení jedince. Podstatu davu definovalo již mnoho autorů, avšak autor „práce“ se nejvíce ztotožňuje s charakteristikou autora HLADÍKA², který dav definuje jako: „*přechodné shromáždění většího počtu lidí na určitém místě. Lidé jsou v bezprostředním kontaktu a reagují na stejné podněty shodným způsobem nebo obdobným způsobem. V davu se uplatňují primitivní, ale silné pudy a emoce, emocionální způsob jednání není koordinován rozumem*“. Na základě této definice lze tedy říct, že návštěvníci, kteří se při utkáních vyskytují na stadionu v davu, jsou náchylnější k adaptaci na chování celého davu, které může ovlivňovat kontroverzní rozhodnutí rozhodčího na hrací ploše, špatný výkon sportovce, reakce určité části diváctva a další aspekty, které jsou rozhodující v následné negativní chování, které ohrožuje bezpečnost utkání a hrozí újma na zdraví či škoda na majetku. Toto lze nazvat jako neorganizované či impulsivní chování, které má znaky diváckého násilí.

Ministerstvo vnitra České republiky³ definuje divácké násilí jako: „*násilné či jinak nebezpečné chování diváků v souvislosti se sportovním utkáním. Takové jednání se může uskutečnit jak na stadionu, tak v jeho okolí, případně při dopravě a přesunu fanoušků. Základním znakem, vymezujícím projevy diváckého násilí je jednání víceméně ohraničené skupiny osob, jejíž hlavní sjednocující prvek tvoří příslušnost k určitému klubu či k reprezentaci určité země. Takové jednání je často plánované a mívá opakovaný či manifestační charakter. S diváckým násilím jsou často spjaty i další formy protiprávního chování: rasistické projevy, poškozování majetku či chování ohrožující ostatní osoby na stadionu i mimo něj, včetně např. hráčů nebo rozhodčích (rvačky, vrhání předmětů na hrací plochu, vstup na hrací plochu)*“.

² HLADÍK, J. *Společenské vědy v kostce: pro střední školy*. 3. vyd. V kostce. Praha: Fragment, 2004. s. 25. ISBN 80-7200-966-4.

³ MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Divácké násilí* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, © 2024 [cit. 2024-11-30]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/kriminalita-146433.aspx?q=Y2hudW09Mg%3D%3D>.

V České republice se divácké násilí vyskytuje především na fotbalových zápasech, v menší míře také na utkáních ledního hokeje. Tento jev je v širokém povědomí spojen především s pojmem „*fotbalové chuligánství*“, které je charakterizováno přítomností menší skupiny osob na stadionu, jež jsou motivovány především vyvoláváním násilí proti fanouškům opačného klubu nebo poškozováním vybavení stadionu. Toto destruktivní chování má potenciál přitáhnout širší diváckou masu, což následně vede k významným materiálním škodám. Fotbal, který je nejpopulárnějším sportem na světě a přitahuje tisíce diváků, se v posledních letech díky rozvoji televizních přenosů, žurnalistiky a internetu stal vysoce komercializovaným. Tento proces zkomercializování fotbalu využily určité skupiny osob, jež začaly prostřednictvím těchto platforem prezentovat své ideologické názory. V důsledku toho se na fotbalových zápasech začaly objevovat projevy extremismu, rasismu a xenofobie, které jsou následně zprostředkovávány veřejnosti prostřednictvím televizních přenosů či novinových článků, což vede k jejich širší normalizaci a zviditelnění. Tato forma chování, která se vyznačuje organizovaným násilím, je hlavním předmětem této „práce“.

Divácké násilí je považováno za jeden z druhů extremismu, jehož projevy často mívají povahu rasismu, antisemitismu a xenofobie. Ačkoli neexistuje jednotná definice pojmu extremismus, v širším kontextu lze tento termín chápat jako činnost organizovaných skupin osob nebo jejich příznivců, kteří se aktivně staví proti základním hodnotám, normám a způsobům chování platným v dané společnosti.⁴

Pojem antisemitismus definuje mimo jiné autor PAVLÁT⁵ jako: „*nenávisť či předsudky vůči Židům i veškeré činy vyplývající z tohoto přesvědčení*“. V rámci diváckého násilí se projevy antisemitismu vyskytují často iracionálně. Za příklad stojí pokřik fanoušků pražské Sparty vůči svému rivalovi, pražské Slavii, ve znění: „*Jude Slavie*“. Přesný důvod není znám, avšak se obecně uvádí, že důvodem je to, že Slavia má ve znaku hvězdu, která připomíná židovskou Davidovu hvězdu. Slávistická hvězda je však pěticípá, zatímco Davidova hvězda je šesticípá. Dalším příkladem z České republiky je označení pro příznivce fotbalového klubu FC Baník Ostrava slovním spojením „*polský židi*“. Toto označení je též iracionální, jelikož fotbalový klub z Ostravy nemá historicky s judaismem nic společného. Důvodem tohoto označení je to,

⁴ CHMELÍK, J. *Extremismus*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012. s. 25. ISBN 978-80-7380-376-6.

⁵ PAVLÁT, L. *Židé - dějiny a kultura*. 3., dopl. vyd. Praha: Židovské muzeum, 2005. s. 83. ISBN 80-86889-11-4.

že město Ostrava se nachází v těsné blízkosti hranic s Polskem a v této zemi žila v období druhé světové války nezanedbatelná menšina židů, která byla vyhlazována.

Pojem xenofobie definuje autor CHMELÍK⁶ jako: „*nedůvěra ke všemu cizímu, novému, charakteristické projevy odporu, nepřátelství. Nejčastějším projevem je odpor vůči občanům jiné barvy pleti, jiné národnosti, jazyka, náboženství, kultury, projevující se nepřátelstvím proti cizincům, imigrantům, uprchlíkům apod. Jde o obecný termín užívaný pro charakterizování různých projevů extremismu*“.

K pojmu rasismus se váže mnoho definic různých autorů, avšak za nejvýstižnější autor „práce“ považuje autorku STAŇKOVOU⁷, která rasismus definuje jako: „*teorii, zdůrazňující význam rasových znaků a rozdílů, ve kterých spatřuje podstatu člověka*“. V rámci diváckého násilí se rasismus nejčastěji projevuje vůči hráčům negroidní rasy. Tyto hráče skupina „*hooligans*“ považuje za méněcenné a svůj odpor proti nim dává najevo hlasitým hučením, které imituje opičí skřek, či na hrací plochu hází banány s vysvětlením, že tito hráči jsou opice a patří do pralesa.

V ilustrativní komparativní reflexi s jinými evropskými zeměmi jsou projevy diváckého násilí v České republice méně časté a intenzivní. Nižší míra nebezpečnosti tohoto chování souvisí především s mírou návštěvnosti jednotlivých zápasů, velikostí chuligánských skupin a jejich organizovaností. Nicméně, i přesto by tato problematika neměla být podceňována.⁸

⁶ CHMELÍK, J. *Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty*. Praha: Linde, 2001. s. 10. ISBN 80-7201-265-7.

⁷ STAŇKOVÁ, J. *Malý slovník cizích slov*. Ostrava: Montanex, [1992]. s. 281. ISBN 80-85300-72-9.

⁸ SMOLÍK, J. *Fotbalové chuligánství: historie, teorie a politizace fenoménu*. Karlovy Vary: Zdeněk Plachý, 2008. s. 14. ISBN 9788090355637.

3 Rozdělení návštěvníků sportovních utkání

Na návštěvníky sportovních utkání nemůžeme pohlížet stejným pohledem, jelikož motivace ke sledování zápasů, rozdílnost vnímání prožitku a reakcí na vybrané herní situace nejsou u všech návštěvníků stejné. Je tedy potřeba je rozčlenit na jednotlivé skupiny. Podle autorů MAREŠE, SMOLÍKA, SUCHÁNKA⁹ a také podle autora ZÁMKA¹⁰ můžeme návštěvníky členit pomocí tří skupin: diváky, fanoušky a chuligány. S tímto rozdělením se ztotožňují i autoři NIKL, VOLEVECKÝ¹¹ a zároveň přidávají své vlastní, kde návštěvníky člení jako: novicové, ti, kdo nosí dres, ultras a chuligáni. Rozdělení do čtyř skupin nabízí autor SCHOLZ¹², který návštěvníky dělí na diváky, fanoušky, ultras a chuligány. S tímto rozdělením se plně ztotožňuje i autor „práce“, jelikož se domnívá, že je úplně a plně koresponduje se situací na fotbalových zápasech v České republice.

V rámci rozdělení návštěvníků dle jejich rizikovosti se dříve užívalo rozdělení na tři skupiny: kategorie A – nerizikovní návštěvníci (fotbaloví diváci), kategorie B – méně rizikovní návštěvníci (fotbaloví fanoušci), kategorie C – velmi rizikovní návštěvníci fotbalových utkání (fotbaloví chuligáni). Postupně se však od tohoto dělení upustilo a v současné době se využívá pouze rizikový/nerizikový fanoušek.¹³

3.1 Diváci

Fotbalového diváka lze charakterizovat jako pasivního pozorovatele zápasu, který není přímo spojen s žádným konkrétním klubem, nevyjadřuje svou příslušnost prostřednictvím klubových symbolů, šál nebo dresů, a jeho hodnocení předvedené hry je objektivní. Tento divák obvykle sleduje utkání z klidnějších částí stadionu, zejména z hlavní tribuny nebo z zón pro velmi důležité osoby (dále jen „VIP“), které jsou určeny pro partnery klubu, funkcionáře a bývalé hráče. Může také sledovat zápas

⁹ MAREŠ, M., SMOLÍK, J., SUCHÁNEK, M., *Fotbaloví chuligáni: evropská dimenze subkultury*. Brno: Centrum strategických studií, Barrister & Principal, 2004. s. 10 – 14. ISBN 80-903333-0-3.

¹⁰ ZÁMEK, D. *Hromadné narušení veřejného pořádku z pohledu policie ČR*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013. s. 96. ISBN 978-80-7380-429-9.

¹¹ NIKL, J., VOLEVECKÝ, P. *Divácké násilí*. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2007. s. 7. ISBN 978-80-7251-249-2.

¹² SCHOLZ, P. *Problematika fotbalového diváctví v České republice, aneb, "Quo vaditis, fotbaloví příznivci?"*. Brno: Paido, 2018. s. 41 – 44. ISBN 978-80-7315-268-0.

¹³ SCHOLZ, P. *Problematika fotbalového diváctví v České republice, aneb, "Quo vaditis, fotbaloví příznivci?"*. Brno: Paido, 2018. s. 44. ISBN 978-80-7315-268-0.

zprostředkovaně prostřednictvím televizního přenosu nebo internetového streamu. Pro tohoto diváka je fotbalový zápas vnímán především jako kulturní událost, přičemž klade důraz na kvalitu samotného představení. Mezi fotbalové diváky patří rovněž hráči jiných klubů, trenéři, děti doprovázející své rodiče, nebo ženy doprovázející své partnery. Tento typ diváka se obvykle nenechá ovlivnit atmosférou na stadionu, bývá nekonfliktní, nezapojuje se do zpěvu klubových chorálů a často nezná podrobnosti o všech hráčích daného klubu.¹⁴ Přestože fotbal hrají muži i ženy, fotbaloví diváci jsou tvořeni především muži. Muži tvoří přes 81% diváků na fotbalových stadionech.¹⁵

3.2 Fanoušci

Fanoušci jsou návštěvníci, kteří jsou silně spojeni s konkrétním klubem nebo národní reprezentací. Pravidelně navštěvují zápasy svého oblíbeného klubu nebo je sledují prostřednictvím televizních přenosů. Tito jedinci často používají výraz „*my*“ k vyjádření své příslušnosti k danému klubu a nosí klubové symboly, dresy a šály. Někteří fanoušci rovněž vlastní permanentní vstupenku, která jim umožňuje přístup na všechna domácí utkání jejich týmu a často cestují i na venkovní zápasy. Jejich pohled na průběh zápasu bývá často subjektivní, reagují hlasitěji a někdy i vulgárně na rozhodnutí rozhodčích, která se týkají jejich týmu, přičemž často přehlíží chyby nebo fauly hráčů svého klubu. Na stadionu jsou rozmístěni různorodě, avšak obvykle se nezdržují v sektorech vyhrazených pro fanoušky hostujících týmů. Necháávají se ovlivnit atmosférou zápasu a během utkání aktivně vykřikují klubové chorály. Fanoušci mají hluboké znalosti o historii svého klubu a jeho hráčích. Stát se fanouškem je proces, který často začíná v dětství, kdy je tento status předáván prostřednictvím rodičů, přátel nebo jiných blízkých osob. „*Fanouškovství*“ nepřestává ani po skončení zápasu, stává se předmětem společenských diskusí v rodině, mezi kolegy či přáteli.¹⁶

3.3 Ultras

Jedná se o skupinu, která má v různých zemích odlišný význam, a bývá často zařazována mezi „*hooligans*“. Pojmoslovný postulát „*Ultras*“ vychází z latinského

¹⁴ KASAL, J. *Násilí na stadionech jako odraz kultury*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2013. s. 25 – 26. ISBN 978-80-7435-362-8.

¹⁵ SLEPIČKA, P. *Divácká reflexe sportu*. Praha: Karolinum, 2010. s. 32. ISBN 978-80-246-1838-8.

¹⁶ SLEPIČKA, P., HOŠEK, V., HÁTLOVÁ, B. *Psychologie sportu*. V Praze: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2006. s. 171 – 172. ISBN 80-246-1290-9.

„Ultra“, což znamená překročit, nebo být extrémní.¹⁷ V České republice se označení „ultras“ používá pro skalní fanoušky konkrétního klubu, kteří jsou jeho hlavními podporovateli. Tito fanoušci prožívají každý okamžik spojený s klubem, jsou přítomni na všech domácích i venkovních zápasech, nosí klubové symboly, vlajky a připravují různé choreografie. Vymýšlejí a zpívají chorály na podporu svého týmu a vytvářejí tak jedinečnou atmosféru. Primárním cílem „ultras“ je vytvořit ideální podmínky pro zlepšení výkonu jejich týmu, přičemž atmosféra na stadionu je pro ně důležitější než samotný výsledek utkání. Skupina „ultras“ často spolupracuje s představiteli klubu, vyjednává podmínky pro fanoušky a zajišťuje vzájemnou komunikaci a spolupráci. Pohybují se ve vyhrazeném sektoru, v České republice známém jako „kotel“, který je obvykle umístěn za brankou a je vyhrazen pouze pro příznivce daného klubu. „Ultras“ jsou ve většině případů veřejností vnímáni pozitivně, avšak kontroverzní otázkou je používání pyrotechniky v jejich sektoru, která je na stadionu zakázána. „Ultras“ ji však používají k posílení atmosféry během zápasu, přičemž se k tomu vyjadřují pokřikem: „pyro není zločin!“. Část této skupiny se občas nechá emotivně strhnout k násilí a vandalismu, což je spojováno s „hooligans“. Podle názoru autora „práce“ se však jedná o dvě odlišné skupiny, lišící se motivací účasti na fotbalových utkáních.

3.4 Hooligans

Pojem chuligán, respektivě v originálním znění „hooligan“, pochází z Anglie, podle příjmení irské imigrantské rodiny Hooliganů, která žila v Londýně koncem 19. století a která se projevovala nepřizpůsobivým až asociálním chováním.¹⁸ Společně s „ultras“ bývají často mylně považováni za jednu skupinu. „Hooligans“ se neidentifikují klubovými symboly, ale nosí oblečení oblíbených a touto subkulturou uznávaných značek, jako jsou Lonsdale, Umbro, Everlast, nebo oblečení s logem vlastní skupiny. Skupiny „hooligans“ jsou dobře organizované, každá má svůj specifický název, a jsou velmi uzavřené, což se projevuje jak počtem, tak vzájemnou propojeností členů. Kromě rivality mezi fotbalovými kluby a nenávisti vůči soupeři je spojuje i náboženské, politické nebo rasové přesvědčení, které formuje celkový projev jejich chování v kotli. Hlavním cílem není pouze fyzický konflikt s „hooligans“ z protivníkovy strany, ale jejich

¹⁷ MONTAGUE, J. 1312: *Among the ultras: A journey with the world's most extreme fans*. London: Ebury, 2021. s. 57. ISBN 978-1-78503-918-8.

¹⁸ MAREŠ, M., SMOLÍK, J., SUCHÁNEK, M. *Fotbaloví chuligáni: evropská dimenze subkultury*. Brno: Centrum strategických studií, Barrister & Principal, 2004. s. 10. ISBN 80-903333-0-3.

nepřáteli bývají i poradatelské služby zajišťující bezpečnost na stadionu či příslušníci policie.¹⁹

Fotbaloví chuligáni mohou být také klasifikováni jako jednotlivci, z nichž každý má specifickou roli v rámci kotle, kterou vykonává. Autoři MAREŠ, SMOLÍK, SUCHÁNEK²⁰ uvádějí, že existuje sedm sociálních rolí, které jednotlivci v kotli zastávají. První rolí je „*chant leader*“ (také známý jako „*caller*“), který je iniciátorem chorálů, pokřiků a vulgarit. Tento jedinec obvykle stojí na zábradlí, improvizovaných můstcích nebo jiných vyvýšených plochách a je otočen zády k hřišti. Všichni v kotli ho následují a opakují jeho pokřiky. Je důležité podotknout, že tato chuligánská role může být snadno zaměněna s rolí „*speaker*“. Speaker je členem „*ultras*“ skupiny, jehož cílem je zpívat klubové chorály, hesla a popěvky, aby podpořil hráče na hřišti a vytvořil skvělou atmosféru. V České republice můžeme narazit na několik „*chant leaderů*“ i „*speakerů*“, které na první pohled není snadné od sebe odlišit. Druhou rolí je „*aggro leader*“ nebo útočník, který se často nachází v čele při konfliktu s jinou skupinou a bývá i ozbrojený. Třetí rolí je „*nutter*“ (neboli šašek), který se chová bláznivě a chaoticky a snaží se přitáhnout pozornost ostatních. Čtvrtou rolí je „*hooligan*“ (chuligán), jenž je připravený na střet s protivníkem a čeká na svou příležitost. Pátou rolí je „*organizer*“ (organizátor), jehož úkolem je určovat taktiku boje a informovat ostatní členy skupiny. Další rolí je „*fighter*“ (rváč), který aktivně podněcuje ostatní k fyzickému střetu se soupeřem. Poslední rolí je „*heavy drinker*“ (opilec), známý svou schopností vypít velké množství alkoholu, přičemž se pohybuje na stadionu výhradně pod vlivem alkoholu. U „*hooligans*“ se můžeme také setkat s občasným pojmenováním „*hools*“ nebo „*rowdies*“.

„*Hooligans*“ představují menší skupiny návštěvníků fotbalových zápasů, jejichž primárním cílem je vyvolat konflikt s podobně organizovanou skupinou fanoušků soupeřova týmu. Na rozdíl od „*ultras*“, jejichž motivací je především vytvořit ideální atmosféru pro svůj klub, „*hooligans*“ nevyhledávají radost ze samotné hry ani výsledek utkání. Skupiny „*hooligans*“ jsou tvořeny převážně mladšími muži ve věku mezi patnácti a osmnácti lety, obvykle doplněnými o starší členy nebo ženy, kteří se pohybují na

¹⁹ VARGA L. *Extrémistické projevy fotbalových fanoušků*. Praha, 2020. Bakalářská práce. Policejní akademie České republiky v Praze. Fakulta bezpečnostního managementu, Katedra bezpečnostních studií. s. 17 – 18. Vedoucí bakalářské práce: Mjr. Mgr. Ondřej Kolář.

²⁰ MAREŠ, M., SMOLÍK, J., SUCHÁNEK, M. *Fotbaloví chuligáni: evropská dimenze subkultury*. Brno: Centrum strategických studií, Barrister & Principal, 2004. s. 17. ISBN 80-903333-0-3.

stadionu v prostoru vyhrazeném pro domácí fanoušky, známém v České republice jako „*kotel*“.

Mezi projevy fotbalového chuligánství můžeme zařadit především násilné chování vůči jiným osobám, bitky a potyčky s policií a dalšími výtržnostmi, nebo vandalismem, který se projevuje vytrhanými či zapálenými sedačkami, ničením plotů jednotlivých sektorů, likvidováním toalet či jiného zařízení stadionu. Dalšími a nejspíš nejčastějšími projevy jsou verbální útoky na hráče, rozhodčího, nebo na fanoušky soupeřova týmu, házení předmětů na hrací plochu s cílem zasáhnout hráče soupeřova týmu, rasistické verbální útoky vůči hráči jiné barvy pleti, nebo házení slupek od banánů na hráče tmavé pleti, popřípadě skandování rasistických chorálů celé skupiny chuligánů.²¹

Projevy fotbalových chuligánů se neomezují pouze na stadion, ale stále častěji se vyskytuje i mimo fotbalová hřiště. Tento trend je důsledkem kvalitních bezpečnostních opatření ze strany policie a technických vylepšení stadionů, které jsou dnes navrhovány tak, aby se minimalizovala možnost střetů mezi chuligánskými skupinami. Místa, kde dochází k těmto konfliktům, se tedy často nacházejí mimo samotný stadion, například na ulicích před ním, v parcích, na tramvajových a autobusových zastávkách nebo v barech a restauracích. Takovéto násilné střety mohou být buď plánované, nebo náhodné. Plánované střety chuligánů jsou velmi dobře organizované a tajné, aby se o nich nedozvěděla především policie, která by je mohla zamezit. Tyto střety se obvykle konají na volných prostranstvích, kde není vysoký výskyt osob, za dohodnutých podmínek mezi oběma skupinami, které si předem určují počet účastníků, zbraně a pravidla boje. K těmto konfliktům také využívají své „*družby*“, což je spojení mezi chuligánskými skupinami různých fotbalových klubů, často z odlišných států, které si v případě potřeby poskytují vzájemnou pomoc a bojují společně pod jednou vlajkou.

Fotografie a videa z těchto střetů bývají následně zveřejňovány na chuligánských webových stránkách nebo v „*zinech*“, což jsou časopisy vydávané těmito skupinami. V České republice je jedním z nejznámějších webových stránek zaměřených na činnost chuligánů www.hooligans.cz. V poslední době se rovněž výrazně rozšířilo využívání sociálních sítí, kde vznikají uzavřené skupiny, v nichž probíhá komunikace mezi členy. „*Hooligans*“ se rovněž prezentují prostřednictvím vylepování samolepek

²¹ VARGA L. *Extrémistické projevy fotbalových fanoušků*. Praha, 2020. Bakalářská práce. Policejní akademie České republiky v Praze. Fakulta bezpečnostního managementu, Katedra bezpečnostních studií. s. 18 – 19. Vedoucí bakalářské práce: Mjr. Mgr. Ondřej Kolář.

(tzv. „stickers“) nebo graffiti na budovách, mostech či plotech, přičemž se do těchto aktivit zapojují i „ultras“ skupiny. Různé soupeřící „ultras“ a „hooligans“ skupiny si vzájemně poškozují a přepisují graffiti. Tato praxe však neplatí, pokud se graffiti nacházejí v blízkosti stadionu daného klubu, které soupeřící skupiny nepoškodí, protože respektují teritorium druhého klubu (viz Příloha I, foto č. 1 – 4). Toto nepsané pravidlo je běžné mezi „ultras“ skupinami. Tato vzájemná pravidla a rituály tvoří nedílnou součást subkultury „hooligans“.

Subkulturu můžeme definovat jako specifickou kulturu určité části obyvatel, kteří žijí ve společnosti, kde jsou vyznávány určité hodnoty, s kterými subkultura částečně souhlasí a částečně vyznává své vlastní. Jednotlivé subkultury se od většinového názoru odlišují méně či více a jejich chování je většinou obyvatelstva daného celku považováno za nepřijatelné, protizákonné. V subkultuře lze dosáhnout určitého statusu. Subkultura „hooligans“ se od svého vzniku několikrát transformovala, avšak společným rysem je užití násilí, vyvolání konfliktu, vzájemné rituály a pravidla, které se touto subkulturou dodržují, nošení typických symbolů a oděvů uznávaných značek a dále je sjednocují společné politické, rasové, náboženské a národnostní přesvědčení.²²

Příčiny vzniku subkultury „hooligans“ a páchaní výtržností během fotbalových utkání byly předmětem zkoumání mnoha odborníků. Původní teorie se zaměřovaly na fakt, že mezi chuligánské skupiny patří mladí lidé pocházející z nižších sociálních vrstev, často s nízkým vzděláním a špatně placenými pracovními pozicemi. Tito jedinci údajně vykazují agresivní sklony, které kompenzují frustraci z nízkého sociálního statusu ve společnosti. Tyto teorie se však ukázaly jako nedostatečné, protože fotbalovými chuligány se mohou stát i lidé s vyšším vzděláním, kvalitním zaměstnáním a zázemím v dobře fungujících rodinách. V současnosti převládá názor, že hlavní příčinou je fenomén tzv. „vrcholného zážitku“. Fotbalové chuligánství se tedy častěji spojuje s víkendovým volnem, kdy mají jednotlivci možnost uniknout z každodenní rutiny a užít si vzrušující a emocionálně nabitě zážitky, které nejsou běžně dostupné v jejich každodenním životě. Divácké násilí by tak bylo možné označit za adrenalinový sport, při kterém jedinec ztrácí sociální kontrolu, přičemž jeho chování je často tolerováno nebo přímo podporováno okolním prostředím.²³

²² SMOLÍK, J. *Fotbalové chuligánství: historie, teorie a politizace fenoménu*. Karlovy Vary: Zdeněk Plachý, 2008. s. 45. ISBN 9788090355637.

²³ MAREŠ, M., SMOLÍK, J., SUCHÁNEK, M. *Fotbaloví chuligáni: evropská dimenze subkultury*. Brno: Centrum strategických studií, Barrister & Principal, 2004. s. 20 – 28. ISBN 80-903333-0-3.

4 Vývoj diváckého násilí

Násilí spojené se sledováním sportovních událostí má historické kořeny, které sahají až do starověku. Sportovní aktivity se začaly rozvíjet ve starověkém Řecku, kde byly považovány za nedílnou součást každodenního života. Fyzická zdatnost řeckých vojáků byla klíčová pro jejich účinný boj proti Peršanům. Řekové zastávali názor, že důležitější než počet vojáků je jejich kvalita.²⁴ Ve starověkém Římě vznikly gladiátorské hry. Tyto hry se staly velmi populární, přičemž násilí v nich dosahovalo extrémní intenzity, neboť šlo o boje na život a na smrt. Zvyšující se brutalita těchto soubojů vyvolávala u diváků silné emocionální napětí, přičemž výsledek zápasu přinášel psychické uvolnění. Atraktivitu těchto her také umocňovala fyzická vytrénovanost bojovníků, jejich muskulatura.²⁵ Divácké násilí bylo možné pozorovat také při Olympijských hrách, kde se diváci v zápalu vášně dopouštěli prvních neorganizovaných potyček a násilí, dále poté ve středověku, kdy vznikla ve Florencii velmi oblíbená hra „*Calcio*“, která je ve velmi drsné podobě předchůdcem dnešní hry rugby. Byl to ale právě fotbal, který vznikl v Anglii a byl lidem tak oblíbený, že lákal do ochozů největší množství lidí, při kterém vznikaly vášně a násilnosti, a proto byl anglickými panovníky po několik desetiletí zakázán. Až do konce 50. let 20. století docházelo k velkému množství násilných střetů a potyček, které však nebyly organizované a výskytem prvních organizovaných chuligánských skupin se lze setkat až v 60. letech 20. století.²⁶ V následujících podkapitolách bude charakterizován vývoj chuligánství v Evropě a Československu, a také aktuální situace v České republice.

4.1 Vývoj v Evropě

Anglie, známá jako kolébka fotbalu, se zároveň stala i kolébkou fenoménu diváckého násilí spojeného se sportovními událostmi. Na konci 50. let 20. století se mezi prvními organizovanými skupinami násilných fanoušků objevili příznivci subkultury „*Teddy Boys*“. Tito mladíci, spjatí s nárůstem davových výtržností během fotbalových zápasů, byli často zapojeni do vníkaní na hrací plochu a střetů s jinými fanoušky. V této

²⁴ CHARVÁT, M. *Hostilita ve sportovním prostředí*. Brno: BMS creative, 2008. s. 6. ISBN 978-80-254-3146-7.

²⁵ SLEPIČKA, P. *Sportovní diváctví: rozbor negativních jevů na stadiónech: prevence proti diváckým výstřelkům*. Praha: Olympia, 1990. s. 11 – 12. ISBN 80-7033-012-0.

²⁶ SMOLÍK, J. *Fotbalové chuligánství: historie, teorie a politizace fenoménu*. Karlovy Vary: Zdeněk Plachý, 2008. s. 24 – 29. ISBN 9788090355637.

fázi však šlo spíše o spontánní výtržnosti, než o skutečně organizované formy chuligánství. Na počátku 60. let se objevila nová subkultura, která se začala profilovat jako opozice vůči Teddy Boys – tzv. „Moods”. Tato skupina se vyznačovala elegancí a vyšším životním standardem, což však bylo pro část jejích členů finančně nedostupné. V průběhu dekády došlo k rozdělení Moods na dvě podskupiny – „moods” a „hard moods”, které jsou považovány za předchůdce pozdější subkultury „skinheads”. Rychlý vzestup této subkultury byl částečně způsoben přistěhovaleckými vlnami z Indie, jejichž přítomnost vyvolala mezi těmito skupinami silný odpor. V rámci této subkultury se vyvinul xenofobní a rasistický postoj, přičemž skinheadi a fotbaloví „hooligans” často prováděli útoky na příslušníky pákistánské komunity, což bylo označováno termínem „paki-bashing” neboli mlácení Pákistánců. Skinheads se vyznačovali specifickým vzhledem, zahrnujícím těžké boty s ocelovou špičkou, upnuté džíny a krátké vlasy, a zároveň vyjadřovali pravicové názory, které měly chránit jejich dělnický původ a hodnoty. V 60. letech začaly na fotbalových stadionech vznikat větší a organizovanější skupiny skinheadů a moods, zejména při fotbalových klubech jako Everton, Leeds United, Liverpool nebo Manchester United. Tyto skupiny se začaly pravidelně střetávat s chuligány jiných klubů. Cílem těchto střetů bylo dobytí druhého konce hřiště, soupeřova kotle, což vedlo k častým násilným konfrontacím na stadionech i mimo ně. Tyto incidenty byly hojně medializovány a staly se součástí veřejného povědomí, což vedlo k rostoucí pozornosti nejen ze strany médií, ale i bezpečnostních složek, které začaly více sledovat fotbalové chuligány.²⁷

V 70. letech 20. století bezpečnostní složky zavedly přísná represivní opatření zaměřená na potlačení fotbalového násilí. Kluby čelily hrozbě uzavření svých stadionů v případě výtržností, na zápasech byl zaveden zvýšený dohled a na stadionech se začaly budovat bariéry oddělující znepřátelené skupiny fanoušků. Na konci 70. let se tak stalo velmi obtížné vyvolat násilný střet mezi fanoušky přímo na stadionu a získat kontrolu nad soupeřovým kotlem. Na tuto situaci reagovala subkultura fotbalových „hooligans”, která přizpůsobila svou taktiku. Angličtí rowdies změnili svůj vzhled, začali nosit streetwearové oblečení značek jako Fila, Kappa či Lacoste, a přecházeli k delším účesům,

²⁷ MAREŠ, M., SMOLÍK, J., SUCHÁNEK, M. *Fotbaloví chuligáni: evropská dimenze subkultury*. Brno: Centrum strategických studií, Barrister & Principal, 2004. s. 37 – 49. ISBN 80-903333-0-3.

aby se vyhnuli snadnému rozpoznání policií. Chuligánské skupiny se staly radikálnějšími, lépe organizovanými a koordinovanými ve svých aktivitách.²⁸

V 80. letech 20. století dosáhlo fotbalové chuligánství vrcholu svého rozmachu a vyznačovalo se extrémními projevy rasismu vůči osobám černé pleti. V tomto období vznikaly některé z nejnebezpečnějších chuligánských organizací, které vykazovaly až dosud nevídanou brutalitu. Mezi významné skupiny patřily například ultrapravicová organizace Combat 18 nebo Chelsea Headhunters. Problematika fotbalového násilí v Evropě se zvláště akutně projevila v roce 1985, kdy došlo k tragické události během finále Poháru mistrů evropských zemí v Bruselu. Dne 29. května tohoto roku se na stadionu Heysel v Bruselu utkali anglický Liverpool a italský Juventus Turín. Tento zápas se stal symbolem fotbalového násilí, kdy došlo k násilnostem mezi chuligány obou klubů, zhoršeným špatnou organizací a nedostatečným zajištěním bezpečnosti. Pořadatelé zápasu, Unie evropských fotbalových asociací (dále jen „UEFA“), zvolili pro tento prestižní zápas stadion, který byl postaven ve 30. letech 20. století, a již vykazoval výrazné technické nedostatky a nedostatečnou bezpečnostní infrastrukturu. Další chybou „UEFA“ bylo rozdělení diváků na tribunách: Juventusovi byla přidělena celá tribuna za brankou (tři sektory), zatímco fanouškům Liverpoolu pouze dva sektory. Třetí sektor byl určen pro neutrální diváky a rodiny s dětmi. Někteří italští fanoušci však prostřednictvím překupníků získali lístky na zápas a dostali se tak do těsné blízkosti anglických chuligánů. Mezi těmito dvěma skupinami fanoušků, oddělenými pouze slabým plotem z pletiva a minimálním počtem policistů, došlo k násilnému střetu. Angličtí chuligáni, nespokojeni s minulými spory a ve snaze využít početní převahy, zaútočili na italské fanoušky, prolomili plot a začali je napadat. V daném sektoru se nacházely i rodiny s dětmi, což vedlo k chaosu a davovému šílenství. Při této situaci došlo k zhroucení staré tribuny, která nevydržela tlak davu. Italské chuligánské skupiny z protějších sektorů, reagující na tento incident, se také pustily do útoku, čímž vznikla masová násilná rvačka mezi oběma tábory. Až s nasazením policie se podařilo oddělit zneprátené skupiny a vrátit je do jejich sektorů. Během tohoto chaosu přišlo o život 42 lidí a dalších 250 bylo zraněno. „UEFA“ na tuto tragickou událost reagovala kontroverzním rozhodnutím, kdy rozhodla, že zápas bude pokračovat, aby se předešlo možnému násilí ve městech. Tento zápas, přenášený do celého světa, se tak stal symbolem fotbalového násilí a podnítil šíření tohoto

²⁸ MAREŠ, M., SMOLÍK, J., SUCHÁNEK, M. *Fotbaloví chuligáni: evropská dimenze subkultury*. Brno: Centrum strategických studií, Barrister & Principal, 2004. s. 49 – 52. ISBN 80-903333-0-3.

fenoménu v dalších evropských zemích. Tragédie na stadionu Heysel se stala klíčovým momentem v historii fotbalového chuligánství a významně přispěla k jeho rozmachu v následujících letech.²⁹

Po tragickém incidentu v Bruselu „UEFA“ označila za hlavního viníka fanoušky anglického Liverpoolu a rozhodla o vyloučení všech anglických týmů z evropských pohárů na dobu pěti let, přičemž tým Liverpoolu byl vyloučen na šest let. Tento rozhodující zápas měl silný dopad na celou britskou společnost a v návaznosti na něj došlo k pokračujícím násilným střetům. V reakci na tuto situaci byla v Anglii přijata rozsáhlá opatření proti chuligánství. Tehdejší britská premiérka Margaret Thatcherová prosadila zásadní změnu, kdy byl od sezóny 1985/1986 zaveden celkový zákaz prodeje alkoholu na fotbalových stadionech. Tento krok vedl k postupnému zlepšení situace, přičemž došlo k výraznému poklesu počtu zatčených osob, konkrétně o 51 %. V devadesátých letech, kdy byl zrušen zákaz účasti anglických týmů v evropských soutěžích, se angličtí chuligáni opět dostali do evropského fotbalu. I když násilí již nemělo takovou intenzitu jako v předchozích desetiletích, chuligánství v Anglii stále přetrvávalo. Skupiny fanoušků začaly svou činnost vykonávat tajněji, což ztížilo infiltraci bezpečnostních složek do jejich řad. Moderní technologie začaly být využívány k lepší koordinaci a konspiraci mezi jednotlivými skupinami. V současnosti platí v Anglii velmi přísná pravidla týkající se fotbalového chuligánství, včetně doživotního zákazu vstupu na fotbalová utkání pro osoby, které se provinily. Výtržnosti anglických chuligánů se dnes většinou odehrávají v jiných zemích, zejména během mezistátních zápasů či evropských pohárů, kde jsou pravidla pro fanoušky mnohdy méně přísná než v Anglii.³⁰

Z Velké Británie se chuligánství přeneslo především do západní a jižní Evropy. Nejvyšší zastoupení „*hooligans*“ se týká především Německa a Itálie. Němci jsou často považováni za hlavní rivaly anglických chuligánů. V Německu začaly na přelomu sedmdesátých a osmdesátých let vznikat první chuligánské skupiny, mezi které patřila skupina *Street-fighters* při klubu FC Köln, *Gelsenzene* při klubu Schalke 04 a nejnebezpečnější skupinou byla *Borussenfront* při klubu Borussia Dortmund. Po pádu Berlínské zdi a sloučení země se projevovaly sociální rozdíly a především v části bývalého východního Německa začali vznikat početné ultrapravicové chuligánské

²⁹ MAREŠ, M., SMOLÍK, J., SUCHÁNEK, M. *Fotbaloví chuligáni: evropská dimenze subkultury*. Brno: Centrum strategických studií, Barrister & Principal, 2004. s. 52 – 55. ISBN 80-903333-0-3.

³⁰ MAREŠ, M., SMOLÍK, J., SUCHÁNEK, M. *Fotbaloví chuligáni: evropská dimenze subkultury*. Brno: Centrum strategických studií, Barrister & Principal, 2004. s. 55 – 74. ISBN 80-903333-0-3.

skupiny, které se projevovaly užíváním nacistické symboliky a rasistickými projevy. Výjimku tvoří chuligáni při klubu St. Pauli, kteří jsou známí svým ultralevicovým smýšlením. V dnešní době se chuligánství v Německu stalo více apolitické a vznikly organizované skupiny obyčejných fanoušků tzv. „*Ultras*“. První německá „*ultras*“ skupina vznikla při klubu Eintrach Frankfurt a v dobách největší slávy sdružovala na 1000 registrovaných členů. „*Ultras*“ skupiny v Německu udržují přátelské vztahy s vedením fotbalových klubů a v některých případech také klub financuje jejich aktivity.³¹

V Itálii mělo velké zastoupení v 80. letech 20. Století uskupení skinheads a to především při klubu AC Milán a Inter Milán. Tyto skupiny spojovala společná nenávisť ke skinheadům z Říma, které označovali komunisty. Itálie je specifická svým rozvržením publika, které se dělí na fanoušky „*Tifosi*“ a radikálnější skupinu „*Ultras*“, která vytváří atmosféru na stadionu, zpívá chorály a vytváří různé choreografie, zároveň se však značně prolíná s chuligánskou činností, kdy se zapojují do pouličních bitek a násilností a jsou velmi politicky založené. Mezi ultrapravicové skupiny patří především skupina Viking a Veterani při klubu SS Lazio, „*ultras*“ skupina při klubu Hellas Verona, která se projevuje propagací fašismu. Během fotbalových utkání jsou tak často slyšet pokřiky „*duce, duce*“ s odkazem na vůdce italských fašistů Benita Mussoliniho. Na druhé straně lze uvést i ultralevicové „*ultras*“ skupiny při klubech FC Empoli a především ACS Livorno, při jehož zápasech se v minulosti objevovali portréty J.V. Stalina a vlajky se srpem a kladivem. „*Ultras*“ skupiny v Itálii mají velký vliv na zástupce klubu a ti důležitá rozhodnutí s nimi konzultují. Pokud se jim nelíbí rozhodnutí zástupců klubu, výkony hráčů nebo přestup hráče, kterého si z náboženských důvodů nebo politickému přesvědčení nepřejí, jsou ochotni bojkotovat zápasy svého týmu, napadnout verbálně či fyzicky jednotlivé hráče i za použití zbraní.³²

V zemích bývalého socialistického bloku se fotbalové chuligánství rozšířilo koncem 80. let, jelikož jakékoliv náznaky byly nemilosrdně potlačeny politickým režimem a fotbalové chuligánství bylo považováno za problém kapitalismu. Příkladem může být tragédie na stadionu v Moskvě v roce 1982, kde vlivem chaosu zemřelo 66 lidí a 61 lidí bylo zraněno. Sovětská propaganda tragédii zakryla a celou věc prezentovala jako drobnou nehodu. Zatímco západní Evropa má již největší chuligánskou vlnu za

³¹ MAREŠ, M., SMOLÍK, J., SUCHÁNEK, M. *Fotbaloví chuligáni: evropská dimenze subkultury*. Brno: Centrum strategických studií, Barrister & Principal, 2004. s. 77 – 82. ISBN 80-903333-0-3.

³² MAREŠ, M., SMOLÍK, J., SUCHÁNEK, M. *Fotbaloví chuligáni: evropská dimenze subkultury*. Brno: Centrum strategických studií, Barrister & Principal, 2004. s. 82 – 85. ISBN 80-903333-0-3.

sebou, od 90. let 20. století do současnosti mají největší problémy s chuligánskými gangy především v Polsku, kde jsou chuligáni soustředěni i v menších klubech a tyto polské skupiny jsou známy tím, že neuznávají žádná pravidla často při vzájemných střetech používají zbraně. Nejhorší pověst mají chuligáni při klubu Cracovia Krakov, kteří při střetu používají mačety a sekery. Specifikum polských chuligánů je navázání vzájemných spojení tzv. „*drużeb*“ z chuligánskou skupinou z jiného státu a při těchto střetech bojují pod jednou vlajkou. Z českých týmů má družbu FC Baník Ostrava s GKS Katowice. Mezi další země, které mají problém s chuligány je Srbsko a Chorvatsko, kde dochází k násilnostem především mezi skupinami fanoušků klubů jako jsou Crvena Zvezda Bělehrad, Partizan Bělehrad, Dinamo Záhřeb a Hajduk Split.³³

4.2 Vývoj na území České republiky

Vývoj diváckého násilí na našem území lze rozdělit do dvou hlavních období. Prvním je období před chuligánstvím, které trvalo od počátků fotbalu, tedy od přelomu 19. a 20. století. V této fázi šlo o ojedinělé incidenty spáchané jednotlivci nebo neorganizovanými skupinami. Tyto události se obvykle projevovaly nadávkami a vulgaritami směřovanými na hráče, rozhodčí a fanoušky soupeřícího týmu. Mnohé incidenty zahrnovaly také vandalismus a výtržnosti, ale stále se jednalo spíše o projev divácké vášně související s děním na hřišti. Na počátku 80. let 20. století začaly problémy s návštěvníky fotbalových utkání narůstat. Lidé začali vyjadřovat svou frustraci z politické situace a touhu po „*akci*“ prostřednictvím fotbalu, což bylo podporováno pocitem anonymity. Vzhledem k tehdejšímu režimu byly jakékoliv projevy tohoto druhu rychle potlačeny a média se o těchto problémech nezmiňovala, neboť fotbalové chuligánství bylo vnímáno jako problém kapitalistického západu. Zlomovým okamžikem byla tragédie v Bruselu v roce 1985, kdy několik týdnů poté fanoušci pražské Sparty na výjezdu na zápas demolovali vlak do Banské Bystrice po vzoru anglických rowdies. Pachatelé byli potrestáni a bezpečnostní složky začaly tento problém intenzivněji řešit. V roce 1987 natočil Karel Smyczek film „Proč“, který měl sloužit jako varování proti chuligánství, ale místo toho se stal jakýmsi základem pro rozvoj této subkultury. Film byl mezi chuligány vnímán jako povinná četba, která je seznámila se základy chuligánství. V hlavní roli se objevil Daniel Landa, který se později stal zpěvákem v skinheadské skupině Orlík. V druhé polovině 80. let začaly na venkovní zápasy jezdit i militantní

³³ MAREŠ, M., SMOLÍK, J., SUCHÁNEK, M. *Fotbaloví chuligáni: evropská dimenze subkultury*. Brno: Centrum strategických studií, Barrister & Principal, 2004. s. 95 – 128. ISBN 80-903333-0-3.

skupiny fanoušků Baníku Ostrava a Sparty Praha, které vyhledávaly střety s domácími fanoušky a vyvolávaly tak největší výtržnosti.³⁴

Na počátku devadesátých let, pod vlivem politických změn a uvolnění atmosféry ve společnosti, se do českého chuligánství dostala subkultura skinheads, která v té době zažívala svůj „boom“. Fotbalové zápasy se tak staly místem násilí, rasistických a xenofobních projevů, a začaly se formovat ultrapravicové tendence mezi chuligánskými skupinami podporujícími fotbalové kluby. V tomto období vznikaly stále více organizované a početné skupiny fanoušků u klubů jako Sparta Praha, Slavia Praha, Baník Ostrava, Slovan Bratislava, FC Brno nebo Bohemians Praha. První chuligánská skupina vznikla u Sparty Praha pod názvem Brigade Drábek z Lasičky. „Hooligans“ také začali vydávat vlastní časopisy, tzv. „ziny“, v nichž informovali o svých aktivitách na fotbalových zápasech i mimo stadion. První zin vydali ostravští chuligáni pod názvem Bazal. V devadesátých letech vznikaly kultovní písně od skupin Orlík nebo S.A.D., jejichž refrén zněl: „*Fotbal je jen záminka, to z nás každé ví, šarvátky a bojůvky, to je to hlavní*“.³⁵

Na začátku nového tisíciletí došlo k výraznému zlepšení bezpečnostních opatření proti diváckému násilí a zvýšení připravenosti bezpečnostních složek na fotbalové chuligány. Největší výtržnosti se tedy začaly přesouvat mimo fotbalové stadiony. Bitky fotbalových chuligánů měly dvě hlavní formy. První možností byly neplánované potyčky v okolí stadionu, zejména v přilehlých hospodách. Druhou formou byly předem naplánované rvačky mezi chuligánskými skupinami na dohodnutých místech, kde byla jasně stanovená pravidla a bitky většinou trvaly jen několik minut. Tento způsob střetů se stal charakteristickým i pro současnost. V novém tisíciletí se největším problémem stalo propojení fotbalových chuligánů s politickým extremismem. V České republice jsou u většiny fotbalových klubů skupiny s ultrapravicovou orientací, včetně nejslavnějšího Johny Kentus Gangu, který podporuje klub FC Zbrojovka Brno. Výjimkou jsou ultralevicové chuligánské skupiny u Bohemians Praha, mezi které patří i členové ultralevicové organizace Antifašistická akce (dále jen „**ANTIFA**“).³⁶

³⁴ MAREŠ, M., SMOLÍK, J., SUCHÁNEK, M. *Fotbaloví chuligáni: evropská dimenze subkultury*. Brno: Centrum strategických studií, Barrister & Principal, 2004. s. 129 – 133. ISBN 80-903333-0-3.

³⁵ MAREŠ, M., SMOLÍK, J., SUCHÁNEK, M. *Fotbaloví chuligáni: evropská dimenze subkultury*. Brno: Centrum strategických studií, Barrister & Principal, 2004. s. 129 – 142. ISBN 80-903333-0-3.

³⁶ MAREŠ, M., SMOLÍK, J., SUCHÁNEK, M. *Fotbaloví chuligáni: evropská dimenze subkultury*. Brno: Centrum strategických studií, Barrister & Principal, 2004. s. 138 – 146. ISBN 80-903333-0-3.

4.3 Aktuální situace v České republice

V posledních letech se v České republice projevují chuligánské skupiny převážně spojené s velkými fotbalovými kluby. Jedná se především o chuligány pražské Sparty, kam patří nejaktivnější skupiny Prague Boys, Falanga nebo Veteranos Pirates. Aktivní „*ultras*“ skupinou jsou především Letenští, kteří mají velký vliv na kotel Sparty. Kotel Sparty je od svého vzniku silně ultrapravicově založený a dlouhodobě má problémy s projevy rasismu a antisemitismu. To se v posledních patnácti letech projevuje také na počtu členů kotle, který na rozdíl od Slavie nebo Bohemians Praha má nízký počet členů, jelikož fanoušci na ostatních částech stadionu dlouhodobě nesouhlasí s těmito extrémistickými projevy. Situace se však částečně změnila v roce 2022, kdy došlo ke zlepšení výsledků fotbalové Sparty a kotel se začal rozrůstat o nové členy „*ultras*“ a také o fanoušky, kteří si chtěli užít atmosféru v tomto sektoru. Z kotle Sparty se tak postupně vytratilo organizované rasistické a extrémistické chování. V současné době se toto chování stále objevuje, avšak se jedná pouze o projevy jednotlivců či malých skupinek „*hooligans*“ a tyto projevy tak v celkovém počtu členů kotle často zaniknou. I přes toto zlepšení jsou za poslední roky největší chuligánské střety a výtržnosti na fotbalových stadionech spojeny právě s fotbalovým klubem AC Sparta Praha.

Kotel největšího rivala pražské Slavie sjednocuje „*ultras*“ uskupení Tribuna Sever, které se tváří velmi apoliticky a v kotli se vyskytují běžní fanoušky společně s „*ultras*“ a „*hooligans*“ čítající přes tisíc členů. V posledních dvou letech vzniklo „*ultras*“ uskupení Banda Chorea, která se stará o atmosféru na stadionu a projevuje se velmi sofistikovanými choreografiemi za pomoci malovaných plachet a pyrotechniky. Ze skupin „*hooligans*“ lze zmínit především skupinu Red White Power.

Velkým počtem skupin „*ultras*“ a „*hooligans*“ se mohou pyšnit také příznivci Bohemians Praha, které zastupují chuligánské skupiny jako Tornádo Boys, Bersekr, nebo Bersekr Young. Bohemians jsou známí jako jediný levicově orientovaný klub, jehož kotel pravidelně navštěvovali příznivci antifašistické akce. V minulosti bylo také běžné, že fanoušci v kotli Bohemians kouřili marihuanu a užívali si uvolněného životního stylu.

Dalším velkým zástupcem jsou „*hooligans*“ klubu FC Baník Ostrava. Ty sjednocuje „*ultras*“ uskupení Chahaři, kteří dokážou vytvořit výbornou atmosféru a jsou aktivní také při výjezdech na jiný stadion a mají velký počet členů. Mezi skupiny „*hooligans*“ patří v současné době uskupení Chuligáni z Bazalů a Mladý Baník. Ostravští

„*hooligans*“ jsou specifický tým, že v České republice využívají nejvíce svých přátel s jinými kluby, a to jak při samotných utkáních, tak také při organizovaných střetech s „*hooligans*“ skupinami jiných klubů. Nejčastěji využívají své dlouholeté přátelství s „*hooligans*“ klubu GKS Katowice a ROW Rybník.

Násilí se v poslední době přeneslo ze stadionů spíše do ulic měst, na benzínové čerpací stanice, parky, nebo pole, kde se uskutečňují předem domluvené bitvy mezi chuligány. Sezona 2023/2024 byla v chování fotbalových návštěvníků příkladná. Na stadionech byla dosažena nejvyšší průměrná návštěvnost od vzniku samostatné české fotbalové ligy. Především fotbalové kluby AC Sparta Praha a SK Slavia Praha měli každý domácí zápas vyprodaný a nežádoucí projevy na fotbalových stadionech byly minimální. Přesto v posledních letech došlo k několika výjimkám, kdy došlo ke střetům mezi chuligánskými skupinami přímo na fotbalových stadionech.

První výjimkou za poslední roky je zápas mezi Spartou a Baníkem Ostrava na dnes již nefunkčním stadionu Bazaly v roce 2014, kde došlo k provokacím mezi oběma kotli a následně chuligáni Baníku Ostrava posílení o chuligány z klubu GKS Katowice prorazili ochranný plot svého sektoru a vtrhli mezi běžné fanoušky a rodiny s dětmi, až se dostali ke kotli Sparty, který byl oddělen od ostatních sektorů dvěma kovovými ploty. Obě skupiny začaly házet vytrhané sedačky, pyrotechniku, ničily vybavení stadionu a útočily na policisty. Výsledkem byly škody ve výši 450 000 Kč, 11 zraněných policistů a 31 zadržených osob.³⁷

V roce 2016 se uskutečnilo utkání mezi FC Baníkem Ostrava a SFC Opava, mezi nimiž panuje dlouhá historická rivalita, která vychází z geografické blízkosti obou měst a konfliktů mezi fanouškovskými tábory. Konflikt začal už před samotným zápasem, když se při pochodu na stadion pokusily skupiny „*hooligans*“ obou klubů o střet, což se však díky zásahu policie podařilo zabránit. Při této situaci utrpěl zranění jeden z policistů. V 17. minutě zápasu několik desítek členů baníkovských „*hooligans*“ v bílých kuklách, za podpory „*hooligans*“ z GKS Katowice, kteří měli žlutozelené kukly, překonalo hrazení mezi tribunami a hrací plochou. Běželi po stadionu mezi hráči až k opačnému konci, kde se nacházel kotel Opavy. Tam byla připravena speciální pořádková jednotka, která zasáhla proti „*hooligans*“. Na tuto akci reagovali „*hooligans*“ ústupem zpět do

³⁷ ISPORT.CZ. *Při řádění v Ostravě bylo zadrženo 31 lidí, 11 policistů si odneslo zranění* [online]. Praha: Czech News Center, 2014 [cit. 2025-01-15]. Dostupné z: <https://isport.blesk.cz/clanek/fotbal-gambrinusliga-rocnik-13-14/198870/pri-radeni-v-ostrave-bylo-zadrzeno-31-lidi-11-policistu-si-odneslo-zraneni.html>.

svých sektorů. Policie při tomto incidentu zadržela čtyři osoby na základě podezření ze spáchání trestného činu.³⁸

Další výjimkou jinak zcela příkladné sezony 2023/2024 bylo finálové utkání MOL Cupu mezi týmy FC Viktoria Plzeň a AC Sparta Praha. Mezi oběma kluby vznikla v posledním desetiletí velká rivalita. Sparta vyhrála utkání 2:1 po gólu v nastaveném čase. Jelikož se čekalo, že spart'anští fanoušci budou chtít slavit se svými hráči přímo na hrací ploše plzeňského stadionu zisk poháru, většina ze členů pořadatelské služby se na pokyn hlavního pořadatele rozmístila pod sektor hostujících fanoušků, aby tomuto jednání případně zamezila. Ostatní části stadionu zůstaly téměř odkryté. Toho využili „ultras“ a „hooligans“ Plzně, kteří přeskočili hrazení svého sektoru a vydali se v počtu několika desítek osob volným krokem přes celé hřiště ke kotli Sparty, bez jakéhokoliv zásahu pořadatelů, kde v tu chvíli oslavovali hráči se svými fanoušky zisk trofeje, a vyzývali spart'anské fanoušky na souboj. Několik členů „hooligans“ Sparty přeskočili také hrazení a vrhli se do souboje se členy plzeňských příznivců, kdy došlo k bitce přímo na hrací ploše v těsné blízkosti hráčů a pořadatelská služba již nebyla schopna této situaci zamezit. Z tohoto důvodu na hřiště vstoupila speciální pořádková jednotka policie, která zamezila dalšímu napadání a oddělila obě skupiny od sebe. Během zásahu policie se se spart'anští příznivci zmocnili plastové židle určené pro fotografy, kterou vhodili do improvizovaného studia České televize a zasáhli s ní jednoho z reportérů utkání.³⁹

³⁸ ISPORT.CZ. *Chuligáni Baníku řádili! Ze hřiště je vyhnala policie, došlo i ke zranění* [online]. Praha: Czech News Center, 2016 [cit. 2025-01-15]. Dostupné z: https://isport.blesk.cz/clanek/fotbal-domaci-souteze-druha-liga/280504/chuligani-baniku-radili-ze-hriste-je-vyhnala-policie-doslo-i-ke-zraneni.html?fb_comment_id=1119692754823856_1119772928149172&=1&jwsource=cl.

³⁹ ISPORT.CZ. *Ošklivý závěr finále: fanoušci vnikli na hřiště, letící židle v televizním studiu* [online]. Praha: Czech News Center, 2024 [cit. 2025-01-15]. Dostupné z: <https://isport.blesk.cz/clanek/fotbal-domaci-souteze-pohar-facr/447773/osklivy-zaver-finale-fanousci-vnikli-na-hriste-letici-zidle-v-televiznim-studiu.html>.

5 Řešení diváckého násilí

Problematikou diváckého násilí se jako první začala zabývat Rada Evropy, která vznikla v roce 1949 a v současnosti je jejími členy 47 států Evropy. V roce 1985 vznikla Evropská úmluva o diváckém násilí a neslušném chování při sportovních utkáních, a zvláště při fotbalových zápasech. Česká republika přistoupila k této úmluvě 01.06.1995. Parlament ČR tuto úmluvu neratifikoval, a tak se neřadí mezi mezinárodní smlouvy, které mají přednost před zákonem. Byla to první mezinárodní úmluva upravující prevenci, spolupráci a represí proti diváckému násilí. Obsahovala také doporučení týkající se oplocení a stavebních úprav na stadionech, prodeji lístků, konzumací a prodeji alkoholických nápojů a policejní spolupráce. Diváckým násilím se začala zabývat také Evropská Unie, která rozšířila spolupráci mezi členskými státy, zejména policejní a justiční spolupráci v trestních věcech. Za zmínku stojí především rozhodnutí Rady EU č. 2002/348/JHA ze dne 25.04.2002. Tento dokument je závazný a ukládá vytvoření Národních informačních bodů v každém členském státě. Tyto body pak slouží především pro výměnu informací a přeshraniční spolupráci při fotbalových utkáních mezinárodního významu. Dalšími organizacemi, které se diváckým násilím zabývají je Mezinárodní federace fotbalových asociací (dále jen „FIFA“) a „UEFA“. Tyto organizace preventivně působí proti projevům násilí, rasismu a xenofobie. V současnosti probíhá kampaň „Řekni rasismu ne“ (Say No To racism), která je viditelná před každým utkáním, které pořádá „FIFA“ či „UEFA“. „UEFA“ dále represivně působí na fotbalové kluby jednotlivých členských zemí a ukládá sankce za prohřešky hráčů či diváků při mezistátních utkáních. Mezi konkrétní sankce lze zmínit peněžitý trest, zákaz účasti diváků na zápasech, uzavření stadionu, anulace výsledku utkání, opakování utkání, odečet bodů či vyloučení ze soutěže.⁴⁰

V České republice dosud neexistuje komplexní speciální právní úprava proti diváckému násilí jako je tomu například ve Velké Británii. V případě výskytu protiprávního jednání v souvislosti s diváckým násilím se postupuje podle obecných právních předpisů. Jedinou speciální právní úpravou je *zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, ve znění pozdějších předpisů* (dále jen „**zákon o podpoře sportu**“), který po své novelizaci nově stanovil povinnosti provozovatele sportovního zařízení při sportovních utkáních. V České republice se diváckým násilím zabývá Odbor bezpečnostní politiky

⁴⁰ SCHOLZ, P. *Problematika fotbalového diváctví v České republice, aneb, "Quo vaditis, fotbaloví příznivci?"*. Brno: Paido, 2018. s. 57 – 63. ISBN 978-80-7315-268-0.

Ministerstva vnitra a také Úřad služby kriminální policie a vyšetřování Policejního prezidia Policie České republiky (dále jen „ÚSKPV“), který je zároveň národním informačním bodem pro mezinárodní spolupráci. Dále shromažďuje informace k případům diváckého násilí, metodicky a analyticky řídí specialisty krajských odborů a spolupracují při stanovení rizikovosti utkání. Dalším subjektem je Fotbalová asociace České republiky (dále jen „FAČR“) a Ligová fotbalová asociace (dále jen „LFA“), které vydávají represivní opatření na základě disciplinárního řádu při prohřešcích diváků a aktivně spolupracují s Policií České republiky (dále jen „PČR“) při zajišťování bezpečnosti při fotbalových utkáních, kdy je mezi těmito subjekty uzavřena „*Dohoda o spolupráci při zajišťování bezpečnosti a pořádku na fotbalových utkáních*“ z roku 2017.⁴¹

5.1 Bezpečnostní opatření ze strany PČR

Na sportovní utkání, kde je zvýšené riziko ohrožení veřejného pořádku s projevy extrémistického chování vyhláší „PČR“ bezpečnostní opatření. Dříve policie suplovala pořadatelskou službu, a tak byla přítomna na stadionu a protiprávní jednání návštěvníků tak prvotně řešila již přímo ona. V současné době díky novelizaci „*zákona o podpoře sportu*“ je policie přítomna mimo stadion, dohlíží na veřejný pořádek, provádí doprovody fanoušků a je připravena zasáhnout v případě, kdy pořadatel se svou pořadatelskou službou již není schopen zajistit bezpečnost na stadionu sám a vyžádá si přítomnost policie. Tuto spolupráce blíže specifikuje dohoda mezi „PČR“, „FAČR“ a „LFA“. Dříve byla rizikovost utkání dělena do tří stupňů, dnes dělíme sportovní utkání už jen jako riziková a neriziková. „PČR“ postupuje dle jednotlivých ustanovení zákona č. 273/2000 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o Policii ČR**“), který legitimně upravuje její povinnosti, úkoly a oprávnění a také tzv. interní akt řízení, tj. *Závazný pokyn policejního prezidenta č. 110/2008, o plnění úkolů služby pořádkové policie a služby železniční policie*.⁴²

Bezpečnostní opatření vyhláší ředitel bezpečnostního sboru, který disponuje nasazenými silami a prostředky, nebo do jehož podřízenosti byly vyslány. Zpravidla se jedná o ředitele Krajského ředitelství policie, avšak záleží na rozsahu opatření. Ten určí

⁴¹ ZÁMEK, D. *Hromadné narušení veřejného pořádku z pohledu policie ČR*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013. s. 103 – 104. ISBN 978-80-7380-429-9.

⁴² ZÁMEK, D. *Hromadné narušení veřejného pořádku z pohledu policie ČR*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013. s. 107. ISBN 978-80-7380-429-9.

velitele opatření a jeho zástupce a řídicí štáb, ve kterém může být například velitel pořádkové jednotky, koordinátor antikonfliktního týmu, policista odboru obecné kriminality Služby kriminální policie a vyšetřování (dále jen „SKPV”), vedoucí pracovník dopravního inspektorátu daného územního odboru, policista odboru informačních a komunikačních technologií. Pro práci řídicího štábu na fotbalová utkání se v současné době využívá štábní vozidlo „Jupiter“. Opatření řídí velitel, který si může zřídit ještě jednotlivé velitele skupin, prostřednictvím kterých vydává pokyny například k zákroku pod jednotným velením. Policisté komunikují s velitelem prostřednictvím ručních či vozidlových radiostanic. V dalších oddílech bude charakterizována činnost vybraných služeb PČR.

5.1.1 Služba kriminální policie a vyšetřování

Jak již bylo uvedeno, diváckým násilím se za „PČR” zabývá na celorepublikové úrovni „ÚSKPV”. Na krajské úrovni se jím zabývá odbor obecné kriminality extremismu a terorismu „SKPV”, kde jsou například ve Středočeském kraji vyčleněni dva policisté zabývající se diváckým násilím. Tito policisté metodicky řídí specialisty územních odborů, stanovují míru rizikovitosti vnitrostátních sportovních utkání, poskytují pravidelně hlášení o problematice diváckého násilí na území kraje a spolupracují s „ÚSKPV”. Na okresní úrovni je vždy vyčleněn jeden policista z oddělení obecné kriminality „SKPV”, který se zabývá problematikou diváckého násilí a spolupracuje se specialisty z jiných územních odborů. Dále se účastní sportovních akcí, zjišťují poznatky k diváckému násilí na jejich území, šetří, prověřují a vyšetřují trestné činy související s touto problematikou, sledují zájmové internetové stránky, provádějí analýzu zjištěných informací k formám a způsobu páchaní této trestné činnosti a identifikují místa, kde k násilí nejčastěji dochází.⁴³

Specialisté „SKPV” se pravidelně účastní jednání při přípravách na utkání ve spolupráci se zástupcem klubu, hlavním pořadatelem, zástupcem bezpečnostní agentury a zástupcem služby pořádkové policie. Cílem spolupráce ze strany „SKPV” je zjišťování a předávání poznatků o předpokládané účasti rizikových fanoušků na utkání. Při bezpečnostním opatření jsou přítomni v okolí stadionu nebo přímo na stadionu v civilním oblečení a operativně pátrací činností získávají poznatky k jednotlivým extrémistickým

⁴³ ZÁMEK, D. *Hromadné narušení veřejného pořádku z pohledu policie ČR*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013. s. 113. ISBN 978-80-7380-429-9.

skupinám a jejich jednáním. Dále jejich činnost spočívá v monitorování rizikových osob a jejich chování během utkání. Na základě osobní znalosti spolupracují s pořadatelem k předávání poznatků o účasti těchto osob a pořadatel dále informuje pořadatelskou službu, která se může na tyto osoby preventivně zaměřit. Utkáni se zpravidla účastní specialisté „SKPV“, kteří mají znalost o domácím klubu. Ve zvláštních případech se mohou utkání zúčastnit i kriminalisté se znalostí hostujícího klubu k zefektivnění činnosti a spolupráce mezi policisty „SKPV“. Činnost a úkoly specialistů „SKPV“ je upravena v *závazném pokynu policejního prezidenta č. 191/2016, o diváckém násilí*.⁴⁴ V současné době se již tito policisté převážně nevyskytují přímo na stadionu mezi zástupci „ultras“ a „hooligans“, jelikož jsou tyto skupiny velmi uzavřené a infiltrace mezi ně je velmi obtížná, avšak působí na místech, kde se tyto skupiny schází, či zastavují, jako jsou například benzínové čerpací stanice, restaurace rychlého občerstvení a prostoru v okolí stadionu.

5.1.2 Služba pořádkové policie

Bezpečnostní opatření začíná již před příjezdem fanoušků hostujícího týmu. Zde jsou na základě spolupráce s klubem a specialisty „SKPV“ zjištěny poznatky o počtu fanoušků včetně těch rizikových, kteří cestují na zápas svého klubu vlakem, nebo autobusem. Při organizovaném výjezdu vlakem je součástí bezpečnostního opatření zajištění bezpečnosti během cesty, aby nedocházelo k protiprávnímu jednání. Z taktického hlediska lze rozmístit hlídky pořádkové policie na jednotlivých vlakových nádražích, nebo vyhradit speciální vlak pro fanoušky, aby se zamezilo infiltrace nezúčastněných osob mezi fotbalové fanoušky, „ultras“ a „hooligans“ klubu. V těchto vlacích je zajištěn doprovod policie, konkrétně oddělením doprovodů vlaků. Při cestování fanoušků společnými autobusy monitorují hlídky obvodních oddělení popřípadě oddělení hlídkové služby tento dopravní prostředek na jeho cestě a monitorují situaci, zda nedochází během cesty k protiprávnímu jednání. Při příjezdu hostujících fanoušků do místa fotbalového utkání se vyskytují zpravidla dvě situace. První situace nastává, když hostující fanoušci přijíždějí pozvolně po menších skupinách. Zde lze zvolit taktický postup spočívající v zajištění dostatečném množství mobilních hlídek, které zajišťují ochranu veřejného pořádku v okolí stadionu a na vytipovaných příchodových a příjezdových trasách. Druhá situace nastane, pokud hostující fanoušci přijedou do místa

⁴⁴ ZÁMEK, D. *Hromadné narušení veřejného pořádku z pohledu policie ČR*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013. s. 119. ISBN 978-80-7380-429-9.

konání utkání ve velké skupině najednou a v organizované skupině se společně přesouvají na stadion. Zde lze z taktického hlediska využít pořádkovou jednotku, která je pro tuto činnost vycvičena a doprovodí fanoušky až ke stadionu, kde je nasměruje ke vchodu do jejích sektorů. Během cesty zajišťuje, aby nebyl narušen veřejný pořádek, kontroluje, aby tato skupina nezměnila svůj cíl a směr a svojí přítomností snižuje riziko střetu s domácími fanoušky.⁴⁵

Pořádková jednotka je nedílnou součástí bezpečnostního opatření při fotbalových utkáních a lidově se jím říká „*těžkooděnci*“. Jedná se o policisty, kteří jsou vyzbrojeni balistickým štítem, helmou a maskou. Zakročují v situacích proti davu, kde je vážně narušen veřejný pořádek a v případě fotbalových zápasů zakročují především proti skupinám „*ultras*“ a „*hooligans*“. V České republice má každé krajské ředitelství svoji pořádkovou jednotku. Pouze v Praze, Brně, Plzni, Frýdku-Místku a Ústí nad Labem jsou zřízené tzv. Speciální pořádkové jednotky (dále jen „**SPJ**“). Policisté zařazení do této jednotky nevykonávají jinou funkci u policie a střídají se ve směnném provozu. To je rozdíl oproti Krajské pořádkové jednotce (dále jen „**KPJ**“), kde se policisté zařazení na různých odděleních v případě bezpečnostního opatření svolávají do společné jednotky, která zasahuje stejným způsobem jako „**SPJ**“. Pořádková jednotka zasahuje pod jednotným velením velitele zásahu, popřípadě velitele skupiny či družstva, kdy záleží na množství nasazených policistů a co nejrychlejší koordinaci jednotky. V pořádkové jednotce můžeme najít tři hlavní družstva. Zásahové družstvo tvoří policisté v počtu devíti až patnácti členů a zasahují proti osobám, které se dopouští protiprávního jednání. V tomto družstvu má každý svoji úlohu, na kterou je vycvičen. Je zde pozice velitele, hasiče, zdravotníka a štítaře. Další družstvo pomocí dokumentačních prostředků vyhledává a označuje pachatele protiprávního jednání, které dokumentuje pomocí kamerových systémů. Třetí družstvo funguje jako eskortní, kdy po činnosti zásahového družstva eskortují osoby na dané místo, a přesvědčí se, zda u sebe nemají zbraň. Během utkání se vyskytují v prostoru před stadionem ve vozidlech a na stadionu během utkání zasahují pouze v případě, pokud by byla vážně ohrožena bezpečnost osob nebo majetku a pořadatelská služba by již nebyla schopna sama tuto bezpečnost zajistit. O přítomnosti policie na stadionu musí požádat hlavní pořadatel velitele bezpečnostního opatření policie. Na bezpečnostním opatření mohou být využiti také policisté z oddělení služební

⁴⁵ ZÁMEK, D. *Hromadné narušení veřejného pořádku z pohledu policie ČR*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013. s. 107 – 108. ISBN 978-80-7380-429-9.

kynologie a hipologie jako podpůrný prostředek pořádkové jednotky k zákroku pod jednotným velením a také k hlídkové činnosti v okolí stadionu.⁴⁶

Po skončení utkání vzniká nebezpečí možných střetů fanoušků, jelikož ve stejnou chvíli opouští stadion velký počet osob, které se koncentrují v okolí stadionu. V tomto případě je z taktického hlediska vhodné využít dostupné síly a prostředky v okolí stadionu a jejich rozdělení na vytipovaná místa za účelem zajištění bezpečnosti osob a majetku. K této činnosti lze využít i pořádkové jednotky. V případě rizikových utkání lze využít postup tzv. *“pozdržení problémové části fanoušků”*, neboli hostujícího kotle. Fanouškům, kteří se nachází v sektoru hostů je umožněn odchod ze stadionu až po odchodu domácích fanoušků, aby se předešlo promíchání znepřátelených skupin fanoušků a následnému střetu mezi nimi. Zároveň zde lze opět využít doprovodu pořádkovou jednotkou, která hostující fanoušky doprovodí na vlakové nádraží.⁴⁷

5.1.3 Antikonfliktní tým

Antikonfliktní tým (dále jen „**AKT**“) je v posledních letech důležitou součástí bezpečnostního opatření. Funguje jako spojovací prvek mezi veřejností a zasahujícími policisty, formou komunikace se snaží předcházet agresivnímu jednání, vysvětluje osobám účel opatření a postup policie, snaží se preventivně působit na fanoušky, „*ultras*“, „*hooligans*“ a na další zúčastněné osoby. Dále upozorňuje návštěvníky fotbalových utkání na zákonné povinnosti policie v případě páchání protiprávního jednání. Funguje jako první instance při zjištění agresivního chování mezi skupinami osob. Tito policisté jsou v civilním oblečení se žlutou vestou s modrým nápisem „*Antikonfliktní tým*“ a pohybují se v prostoru před stadionem⁴⁸

5.1.4 Další složky Policie ČR

Bezpečnostního opatření se účastní také hlídky dopravní policie, jejichž hlavním úkolem je zajištění bezpečnosti a plynulosti silničního provozu a koordinaci dopravně bezpečnostní situace v okolí stadionu a na příjezdových a odjezdových trasách ze

⁴⁶ HRINKO, M. *Bezpečnostní hrozby a veřejný pořádek*. V Praze: Vysoká škola CEVRO Institut, 2021. s. 183. ISBN 978-80-87125-34-2.

⁴⁷ ZÁMEK, D. *Hromadné narušení veřejného pořádku z pohledu policie ČR*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013. s. 110. ISBN 978-80-7380-429-9.

⁴⁸ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 130 ze dne 10.06.2020, o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti.

stadionu. Dále zde mohou být policisté z odboru informační a komunikační technologie (dále jen „OIKT“) za účelem monitoringu rizikových skupin a protiprávního jednání osob. V případě rozsáhlejšího opatření může být využita i letecká služba k rekognoskaci, monitorování, řízení jednotného zákroku a provádění dokumentace.

5.2 Bezpečnostní opatření ze strany pořadatele

Mezi „PČR“ a pořadatelem při bezpečnostním opatření probíhá úzká spolupráce, která vychází ze „*zákona o podpoře sportu*“. Tento zákon ukládá povinnosti pořadatele při pořádání sportovních utkání a stanovuje sankce za jejich nedodržení.⁴⁹ Dále je spolupráce deklarována dohodou o spolupráci při zajišťování bezpečnosti a pořádku na fotbalových utkáních z roku 2017. Také mohou být mezi jednotlivými subjekty uzavírána místní ujednání o spolupráci na zajištění veřejného pořádku a bezpečnosti. V případě rizikových utkání je povinnost sepsat písemnou formou místní ujednání vždy. Pořadatel utkání je povinen zajistit bezpečnost především na stadionu a v případě vážného narušení veřejného pořádku, kdy pořadatel již není schopen obnovit veřejný pořádek, požádá o zásah policie. V odůvodněných případech je možné za určitých podmínek preventivního vstupu policie do určitých sektorů stadionu bez toho, aniž by prováděli zákrok. Hlavní pořadatel při opatření intenzivně komunikuje s velitelem opatření „PČR“ a je povinen zřídit řídicí místnost s výhledem na divácké sektory stadionu, která slouží v případě potřeby pro štáb a velitele opatření. Pořadatel utkání je dále povinen veřejně vyvěsit návštěvní řád stadionu včetně sankcí za jeho porušení.⁵⁰

Dalším nezbytným opatřením je zajištění pořadatelské služby. V návaznosti na rizikovost utkání je pořadatel povinen zajistit dostatečný počet členů pořadatelské služby, avšak nikde již není zmíněno, jaký přesný počet by to měl být. Pořadatelská služba musí být jednotně oblečena, avšak musí užít takové oblečení, které nebude zaměnitelné s členy bezpečnostních složek. Členové pořadatelské služby jsou rovnoměrně rozmístěni v útrokách stadionu, kde dohlíží nad bezpečností v hledišti a také při vstupu na stadion, kde je jejich úloha velmi důležitá. Na základě uveřejněného návštěvního řádu stadionu

⁴⁹ ČESKO. zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu – znění od 01.04.2023. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 2025-02-03]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-115>.

⁵⁰ LIGOVÁ FOTBALOVÁ ASOCIACE. *Dohoda o spolupráci při zajišťování bezpečnosti a pořádku na fotbalových utkáních* [online]. Fotbalová asociace České republiky., Policie České republiky. Praha: Ligová fotbalová asociace, 01.07.2018 [cit. 2025-02-03]. Dostupné z: https://www.lfafotbal.cz/dokumenty?search=dohoda+s+P%C4%8CR&id_category=&id_month=.

čl. 2 – 7.

může člen pořadatelské služby vyzvat návštěvníka k předložení vstupenky na utkání, v odůvodněných případech prokázat svoji totožnost, provést prohlídku osoby, zda osoba nevnáší na stadion předměty, které by mohly ohrozit bezpečnost. Seznam zakázaných předmětů je vždy vyvěšen před vstupem na stadion. Pokud se návštěvník odmítne podrobit některému z těchto opatření, porušil tak pravidla návštěvního řádu, a nebude vpuštěn na stadion. V případě, pokud u osoby budou nalezeny nevhodné předměty v průběhu utkání, může být vyvedena ze stadionu a nevhodný předmět ji může být zabaven. Dle návštěvního řádu je pořadatel také oprávněn odepřít vstup osobám, které jsou pod vlivem alkoholu, nebo tvoří bezpečnostní riziko pro bezpečnost při utkání. V praxi se jedná především o osoby, které jsou ve větší míře pod vlivem alkoholu, jsou agresivní, nebo pořadatelská služba ví, že tyto osoby mají klubem či soudem uložený zákaz vstupu na stadion. Pořadatelská služba nemá žádná speciální oprávnění a v rámci své činnosti tak využívá institut nutné obrany a krajní nouze. Pokud pořadatelská služba přistihne návštěvníka utkání při jednání, které naplňuje skutkovou podstatu trestného činu, může ho zadržet podle § 76 odst. 2 „*trestního řádu*“.⁵¹

Při hrubém porušení návštěvního řádu může vlastník stadionu vydat této osobě zákaz vstupu na stadion, jelikož se právní vztah mezi fotbalovým klubem a návštěvníkem utkání řídí principy soukromého práva a vychází ze smluvního vztahu návštěvníka a fotbalového klubu. Využívá se tak koncept tzv. „*pána domu*“, který rozhoduje o tom, jak s jeho prostorem bude nakládáno, jaká pravidla platí a jaké sankce za porušení bude ukládat. Podmínkou je, že sankce nesmí mít diskriminační charakter. Zákaz vstupu platí návštěvníkovi na zápasy konkrétního stadionu a nelze tedy zaměnit zákaz vstupu vydaný vlastníkem stadionu a zákaz vstupu na sportovní akce vydané příslušným soudem. Tento druh trestu bude předmětem následující kapitoly.⁵²

V roce 2023 spustil fotbalový klub AC Sparta Praha jako první program pro své fanoušky, kterým byl klubem udělen zákaz vstupu do stadion. Program spočívá v tom, že fanoušek si absolvováním programu může zkrátit délku trestu až o 70%. Program trvá v délce max. jednoho roku a náklady spojené s absolvováním programu hradí z 80% klub

⁵¹ LIGOVÁ FOTBALOVÁ ASOCIACE. *Dohoda o spolupráci při zajišťování bezpečnosti a pořádku na fotbalových utkáních* [online]. Fotbalová asociace České republiky., Policie České republiky. Praha: Ligová fotbalová asociace, 01.07.2018 [cit. 2025-02-03]. Dostupné z: https://www.lfafotbal.cz/dokumenty?search=dohoda+s+P%C4%8CR&id_category=&id_month=. Příloha č. 2.

⁵² MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Manuál pro fotbalové kluby: Právní aspekty bezpečnosti na stadionech v souvislosti s řešením diváckého násilí* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2015 [cit. 2025-02-03]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/kriminalita-146433.aspx?q=Y2hudW09Mg%3D%3D>.

a 20% samotný fanoušek. Postup pro zařazení do programu začíná žádostí fanouška o zařazení do programu, zaplacení smluvní pokuty a musí se jednat o první zákaz vstupu konkrétní osoby. Následně žádost individuálně posoudí klub, zda fanouška do programu zařadí. Pokud by se fanoušek dopustil jednání, pro který mu byl udělen zákaz vstupu a bylo závažného charakteru jako např. újma na zdraví jiných osob, rasismus apod., klub fanouška do programu nepřijme. V rámci programu pak fanoušek musí nasbírat dostatečný počet kreditů, které získává prostřednictvím školení, zdravotnického kurzu, preventivních programů a přednášek k davovému chování, nebezpečí vyplývající z použití pyrotechniky apod. Jedná se o revoluční krok, kterým se klub snaží o nápravu svých fanoušků a dává jim pomyslnou „druhou šanci“.⁵³

5.3 Zabezpečení fotbalových stadionů

„PČR“ úzce spolupracuje s „FAČR“ a „LFA“ na bezpečnosti stadionů. Před začátkem soutěže se u každého stadionu fotbalového klubu, který hraje první nejvyšší soutěž a druhou nejvyšší soutěž provede kontrola, zda jsou stadiony vybaveny odpovídajícími technickými a bezpečnostními prvky a opatřeními. K tomuto účelu byla zřízena Komise pro stadiony a hrací plochy „FAČR“. Mezi tyto bezpečnostní prvky patří například kvalita, počet a vyhovující umístění kamerových systémů, počet vstupů na hrací plochu, počet vstupů na stadion, přítomnost elektronických turniketů, vyčleněný prostor pro „PČR“, dostatečné prostory pro omezení osob na svobodě, velikost, umístění a technické zabezpečení řídicí místnosti a oddělenost sektoru domácích a hostujících vlajkonošů od ostatních sektorů na stadionu.⁵⁴ Dříve byly stadiony stavěny tak, že byly průchozí celé dokola, což zvyšovalo riziko střetu znepřátelených táborů fanoušků. V dnešní době jsou stavěny tak, aby sektory pro domácí a hostující „ultras“ byly oddělené od sektorů s běžnými fanoušky. K tomu je v České republice využíváno především železných plotů, v případě Sparty Praha a Plzně jsou to plexiskla pro lepší výhled. Sektory „ultras“ jsou také opatřeny sítí směrem do hřiště, aby nedocházelo k házení předmětů na hrací plochu a chránilo se tak zdraví hráčů a rozhodčích. V poslední době se navyšuje na stadionech počet kamerových systémů, především v sektorech

⁵³ SPARTA.CZ. *Program pro fanoušky se zákazem vstupu* [online]. Praha: AC Sparta Praha, 2023 [cit. 2025-02-03]. Dostupné z: <https://sparta.cz/cs/novinky/40663-program-pro-fanousky-se-zakazem-vstupu>.

⁵⁴ LIGOVÁ FOTBALOVÁ ASOCIACE. *Dohoda o spolupráci při zajišťování bezpečnosti a pořádku na fotbalových utkáních* [online]. Fotbalová asociace České republiky., Policie České republiky. Praha: Ligová fotbalová asociace, 01.07.2018 [cit. 2025-02-03]. Dostupné z: https://www.lfafotbal.cz/dokumenty?search=dohoda+s+P%C4%8CR&id_category=&id_month=. čl. 2.

„*ultras*“, kde dochází pravidelně k protiprávnímu jednání. Nejmodernější kamerový systém má v současnosti AC Sparta Praha, která má také s diváckým násilím svých příznivců největší potíže a díky tomuto kamerovému systému spolupracuje s policií na identifikaci pachatelů.

Velký rozruch způsobila stavba nového stadionu fotbalového klubu FK Pardubice, který nese název CFG Arena a byl postaven v roce 2023. Vzhledem k rozměrům tribun totiž ochranný železný plot sektoru hostů výrazně brání výhledu na hrací plochu, což umocňuje natažená síť nad tímto plotem. Předseda fotbalového klubu SK Slavia Praha, Jaroslav Tvrdík po otevření tohoto stadionu veřejně kritizoval naddimenzované zabezpečení sektoru hostů. Zároveň se v dalších měsících aktivně zapojoval do debat o změnu k větší kultivaci sektorů hostů na stadionech v České republice. V roce 2023 také při utkání SK Slavia Praha – FC Viktoria Plzeň klub spustil pilotní projekt a nechal odstranit ochranný plot směrem do hřiště v sektoru hostů a ponechat pouze nataženou síť pro lepší výhled hostujících fanoušků. Ploty oddělující sektor hostů od ostatních částí stadionu musel klub zanechat, jelikož je to podmínka obsažená v Dohodě o spolupráci při zajišťování bezpečnosti a pořádku na fotbalových utkáních z roku 2017.⁵⁵

⁵⁵ BARTOŠ J. *Tvrdík se potkal se Šádkem. Sundáme ploty, slibuje fanouškům v kotli Plzně* [online]. Praha: Czech News Center, 2023 [cit. 2025-02-03]. Dostupné z: <https://isport.blesk.cz/clanek/fotbal-1-liga-rocnik-2022-23/428013/tvrdik-se-potkal-se-sadkem-sundame-ploty-slibuje-fanouskum-v-kotli-plzne.html>.

6 Protiprávní jednání související s diváckým násilím

V České republice dosud neexistuje tzv. „*lex specialis*“ zvláštní právní předpis, který by upravoval protiprávní jednání související s diváckým násilím, jako je tomu například v Anglii. Dle současné „*de lege lata*“ účinné právní úpravy lze pachatele potrestat za protiprávní jednání dvojím způsobem. Prvním z nich je na úseku soukromého práva, tedy porušení návštěvního řádu. Druhý způsob je na úseku veřejného práva, kde se pachatel může dopustit trestného činu, nebo přestupku, za který příslušný soud, v případě přestupku správní orgán, rozhodne o vině a trestu.⁵⁶

6.1 Trestné činy

Jelikož neexistuje speciální právní úprava, postupuje se podle obecné právní úpravy. Jednání, která jsou charakteristická pro divácké násilí a naplňují znaky skutkové podstaty trestného činu, jsou uvedeny v jednotlivých ustanoveních *zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku*, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**trestním zákoníku**“). *Trestní řízení je pak upraveno v zákoně č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů* (dále jen „**trestní řád**“). Jedná se především o níže taxativně uvedené trestné činy v „*trestním zákoníku*“:⁵⁷

- „*Těžké ublížení na zdraví § 145 „trestního zákoníku*“
- *Ublížení na zdraví § 146 „trestního zákoníku*“
- *Rvačka § 158 „trestního zákoníku*“
- *Krádež § 205 „trestního zákoníku*“
- *Poškození cizí věci § 228 „trestního zákoníku*“
- *Obecné ohrožení § 272 „trestního zákoníku*“
- *Násilí proti úřední osobě § 323 „trestního zákoníku*“
- *Maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání § 337 odst. 1, písm. d) „trestního zákoníku*“
- *Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci § 352 „trestního zákoníku*“

⁵⁶ SOBOLČÍK, V. Divácké násilí na fotbalových zápasech [online]. Praha, 2017 [cit. 2025-02-03]. Diplomová práce. Vysoká škola CEVRO Institut, Katedra bezpečnostních studií. s. 34. Vedoucí diplomové práce: Mgr. Karel Bačkovský. Dostupné z: https://is.cevro.cz/th/nk0v4/diplomova_prace_sobolcik.pdf.

⁵⁷ ČESKO. zákon č. 40/2009 Sb., *trestní zákoník* – znění od 01.01.2025. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 2025-02-03]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>.

- *Hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob § 355 „trestního zákoníku“*
- *Podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod § 356 „trestního zákoníku“*
- *Výtržnictví § 358 „trestního zákoníku“*
- *Opilství § 360 „trestního zákoníku“*
- *Založení, podpora a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka § 403 „trestního zákoníku“*
- *Projev sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka § 404 „trestního zákoníku“*

6.2 Přestupky

Pokud protiprávní jednání pachatele nedosahuje takové míry nebezpečnosti a nenaplnuje znaky trestného činu, jedná se o přestupek. Přestupkovým jednáním se zabývá aktuálně účinný zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o odpovědnosti za přestupky**“), skutkové podstaty přestupků spojených s diváckým násilím pak najdeme především v zákoně č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o některých přestupcích**“). Zde jsou nejčastěji páchany přestupky na úseku všeobecné vnitřní správy § 3, proti pořádku ve státní správě a územní samosprávě § 4, proti veřejnému pořádku § 5, proti občanskému soužití § 7 a proti majetku § 8.⁵⁸

Na fotbalových utkáních se nejčastěji setkáváme v případě členů skupin „*ultras*“ a „*hooligans*“ s přestupkovým jednáním v podobě používání pyrotechniky a maskování obličeje kuklou. Pokud osoba užije pyrotechniku uvnitř stadionu, lze toto jednání kvalifikovat podle § 78 odst. 1 písm. a) zákona č. 133/1985 Sb. o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o požární ochraně**“), kde je uvedeno, že: „*Přestupku na úseku požární ochrany se dopustí ten, kdo poruší příkazy nebo zákazy týkající se požární ochrany na označených místech*“.⁵⁹ Pokud osoba užije pyrotechniku

⁵⁸ ČESKO. zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích – znění od 01.02.2022. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 2025-02-03]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-251>.

⁵⁹ ČESKO. zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně – znění od 22.03.2024. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 2025-02-03]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1985-133>.

na veřejném prostranství mimo stadion, lze toto jednání kvalifikovat jako přestupek podle § 5 odst. 1 písm. e), f), g) „*zákona o některých přestupcích*“. V případě maskování obličeje kuklou lze jednání osoby kvalifikovat podle § 5 odst. 1, písm. j) zákona „*zákona o některých přestupcích*“, kde je uvedeno, že: „*Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že cestou na organizované utkání, v místě takového utkání nebo cestou zpět z takového utkání má obličej zakrytý způsobem ztěžujícím nebo znemožňujícím její identifikaci*“.⁶⁰

6.3 Tresty a opatření

V případě spáchaných trestných činů může soud uložit osobě trest nebo ochranná opatření, které jsou uvedeny v § 52 a § 98 „*trestního zákoníku*“. Mezi tyto tresty a ochranná opatření za spáchané trestné činy spojené s diváckým násilím můžeme jmenovat především „*odnětí svobody (podmíněně, podmíněně s dohledem, nepodmíněně), domácí vězení, obecně prospěšné práce, propadnutí majetku, peněžitý trest, propadnutí věci, zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce, ochranné léčení, zabránění věci a ochranná výchova*“.⁶¹

V roce 2010 vstoupil v účinnost trest zakazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce, který je uveden v § 77 a § 78 „*trestního zákoníku*“. Ze subjektivního pohledu autora „práce“ se jedná adekvátní trest za spáchané trestné činy spojené s diváckým násilím. Odsouzený se nemůže zúčastnit stanovených sportovních utkání až na deset let, spolupracuje s probačním úředníkem, postupuje podle probačního plánu, účastní se programu sociálního výcviku a převýchovy, psychologického poradenství. Dále může soud odsouzenému uložit, aby se v době bezprostředně související s konáním zakázané akce dostavil na určený útvar „PČR“. V případě, že toto nařízení osoba poruší a zúčastní se zakázaného sportovního utkání, dopouští se trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 „*trestního zákoníku*“.⁶²

Za spáchání přestupku může správní orgán osobě uložit správní trest, nebo ochranná opatření. Mezi tyto správní tresty a ochranná opatření patří: „*napomenutí, pokuta, zákaz činnosti, propadnutí věci nebo náhradní hodnoty a zveřejnění rozhodnutí*“.

⁶⁰ ČESKO. zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích – znění od 01.02.2022. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 2025-02-03]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-251>.

⁶¹ ČESKO. zákon č. 40/2009 Sb., *trestní zákoník* – znění od 01.01.2025. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 2025-02-03]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>.

⁶² ČESKO. zákon č. 40/2009 Sb., *trestní zákoník* – znění od 01.01.2025. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 2025-02-03]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>.

o přestupku, omezující opatření a zabránění věci nebo náhradní hodnoty".⁶³ Za zmínku stojí především omezující opatření, což je přestupková alternativa trestu uloženého soudem za trestný čin, kdy správní orgán může až na jeden rok zakázat osobě účast na vybraných sportovních utkáních, povinnost podrobit se programu pro zvládání agrese a násilného chování. Toto opatření se ukládá vždy společně se správním trestem. Dodržování omezujícího opatření kontroluje správní orgán, který ho uložil.⁶⁴

⁶³ ČESKO. zákon č. 251/2016 Sb., *o některých přestupcích* – znění od 01.02.2022. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 2025-02-03]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-251>.

⁶⁴ ČESKO. zákon č. 250/2016 Sb., *odpovědnosti za přestupky a řízení o nich* – znění od 01.01.2025. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 2025-02-03]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-250>.

7 Praxeologická část

V dílčí praxeologicky orientované subkapitole „práce“ budou uvedeny dva konkrétní situační příklady (kasuistiky) z demonstrovaných fotbalových utkání 1. fotbalové ligy v ČR, kterých se autor „práce“ osobně zúčastnil a kde za pomoci subsidiárně užitých empirických metod „pozorování“ mimo jiné originálně komparoval souladnost bezprostředně vyvíjené činnosti zakročujících příslušníků PČR a pořadatele utkání s metodickými a bezpečnostními doporučeními, které jsou blíže definované v teoretické části „práce“. Užitý empirický monitoring toliko objektivně detekoval ověření níže taxativně specifikovaných dílčích otázek:

- Jaké je technické zabezpečení stadionu, přítomnost kamerových systému, oddělených vstupů, bezpečnostních plotů a sítí v sektorech „*ultras*“.
- Jaké složky PČR se zúčastnily bezpečnostního opatření a jakou činnost vykonávali.
- Jak postupovala pořadatelská služba zejména při vstupních kontrolách, jak komunikovala s návštěvníky a jakým způsobem reagoval pořadatel utkání na porušení návštěvního řádu či protiprávního jednání.
- Jaké bylo zjištěno protiprávní jednání v rámci tohoto fotbalového utkání na stadionu a v blízkosti stadionu.

7.1 Situační příklad č. 1

První „*pozorování*“ bylo provedeno dne 26.04.2023 na fotbalovém utkání Fortuna ligy mezi týmy AC Sparta Praha a FC Viktoria Plzeň, které se uskutečnilo v EPET Aréně v Praze na Letné od 19:30 hodin a zúčastnilo se ho 17 668 diváků. Tento zápas byl sledovaný z důvodu postavení v tabulce obou týmů a také vzájemné historické rivalitě obou skupin fanoušků.

7.1.1 Zabezpečení stadionu

EPET Aréna je stadionem fotbalového klubu AC Sparta Praha již od roku 1917. Stadion se nachází u křižovatky ulic Milady Horákové a ulice U Sparty, kdy především ulice Milady Horákové je velmi frekventovaná pozemní komunikace s tramvajovým pásem. V současné době má stadion kapacitu pro 18 877 diváků. Provedeným

„pozorování“ bylo zjištěno, že stadion je rozdělen na 5 vstupů (A – F), kdy v souladu z bezpečnostními předpisy „UEFA“ není možné mezi jednotlivými vstupy volně procházet, jelikož jsou odděleny plechovými ploty. Vstupy A a B vedou z ulice Milady Horákové, vstupy C, D, E, F vedou z ul. U Sparty (viz Příloha I, foto č. 5 – 8). Celý prostor stadionu je oplocený a není tedy možné vniknout na stadion z nestřežených míst. Prostor před stadionem a vstupů je opatřen kamerovým systémem (viz Příloha I, foto č. 9). Vstupy na stadion jsou opatřeny kovovou posuvnou bránou, kterou je možno v případě rychlého opuštění stadionu velkého množství diváků zcela otevřít. U každého vstupu na stadion je vyvěšen v dostatečné velikosti a barevném rozlišení plán stadionu a návštěvní řád, který ukládá návštěvníkům jejich práva a povinnosti. Pro účely „pozorování“ si autor „práce“ vybral vchod B, jelikož se jedná o sektor „ultras“ Sparty.

Sektory „ultras“ domácích příznivců (vchod B) a hostujících příznivců (vchod F) mají vlastní vchod a není tedy možné, aby se diváci potkali společně se členy „ultras“. Tyto sektory jsou na opačné straně stadionu, aby bylo co nejvíce sníženo riziko střetu obou skupin. Hlediště sektoru „ultras“ je z přední strany opatřeno sítí proti vyhazování předmětů na hrací plochu a z bočních stran bezpečnostním plexisklem proti vstupu mimo vytyčené sektory a bezpečnosti diváků (viz Příloha I, foto č. 10). Dále jsou tyto sektory opatřeny kamerovým systémem pro zadokumentování protiprávního jednání.

7.1.2 Činnost Policie ČR

Vzhledem k postavení obou týmů v tabulce Fortuna ligy a předešlých střetů táborů fanoušků obou klubů byl zápas vyhodnocen jako rizikový. Autor „práce“ započal „pozorování“ v 16:30 hodin. V okolí stadionu byl běžný provoz, okolo stadionu se procházelo několik fanoušku Sparty. V 17:00 hodin na místo dorazila Městská policie hlavního města Prahy, která zajišťovala volná parkovací místa v ulici U Sparty pro bezpečnostní složky a komunikovala s řidiči a majiteli vozidel, kteří i přes přítomnost dočasného dopravního značení č. B28 „Zákaz zastavení“ parkovali na přilehlých plochách u stadionu. V 17:30 hodin ke stadionu dorazili policisté z místních oddělení, kteří dohlíželi na dodržování veřejného pořádku, kdy se rozdělili na několik dvojic. Dvě dvojice policistů prováděli obchůzkovou činnost v okolí stadionu a další policisté měli pevné stanoviště u vstupů na stadion a v prostorách, kde byl velký výskyt návštěvníků (viz Příloha I, foto č. 11 – 12). V 17:45 hodin na místo dorazila „SPJ“, která byla připravena u vozidel u vstupu hostujících fanoušků, v ul. U Sparty u vchodu C a v ul.

Milady Horákové u vchodu B. V Letenských sadech měli své zázemí policisté z oddělení služební hipologie, kteří měli k dispozici dvě dvoučlenné hlídky a součinnost jim poskytovala také jedna dvoučlenná hlídka strážníků jízdní skupiny, kteří na koních prováděli hlídkovou činnost na letenské pláni a v okolí, a byli připraveni v případě potřeby zakročit proti davu s „SPJ” (viz příloha I, foto č. 13 a 15).

V 18:00 hodin dorazili do Prahy na Hlavní nádraží fanoušci Plzně, které doprovázela vlakem „SPJ” Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje. Z Hlavního nádraží se fanoušci přemístili do ulice Milady Horákové tramvají, kde došlo ke spojení speciálních pořádkových jednotek Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy a Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje, kteří dav fanoušků dále vedli mimo místa, kde by mohlo dojít ke střetu se spartánskými fanoušky a ke stadionu tak přišli z ulice Nad Královskou oborou.

V 18:30 hodin bylo již v okolí stadionu velké množství lidí, kteří se často nedisciplinovaně pohybovali po pozemních komunikacích. S touto situací si poradili přítomní dopravní policisté, kteří řídili dopravu v ul. Milady Horákové a v ul. Korunovační (viz Příloha I, foto č. 17). V ulici U Sparty byli přítomní také policisté z oddělení služební kynologie pro případnou součinnost „SPJ” (viz Příloha I, foto č. 16). Během „*pozorování*” se v okolí stadionu nevyskytovali policisté z „AKT”. Komunikaci s diváky před stadionem tak zastávaly především hlídky strážníků městské policie a hlídky policistů z místních oddělení (viz Příloha I, foto č. 14).

Během utkání se policisté nenacházeli na stadionu a z důvodu poklidného průběhu zápasu nebyla přítomnost policie na stadionu hlavním pořadatelem vyžádána. Po skončení utkání byli fanoušci Plzně vyzváni hlasatelem, aby po skončení utkání neodcházeli ze stadionu a vyčkali na pokyny hlavního pořadatele. Poté, co ze stadionu odešla většina fanoušku Sparty, byli plzeňští fanoušci za přítomnosti policistů z „SPJ” Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje odvedeni zpět na Hlavní nádraží, odkud společně odjeli vlakem do Plzně.

7.1.3 Činnost pořadatelské služby

Členové pořadatelské služby byli přítomni u vstupů na stadion od 17:30 hodin. Vstup na stadion byl umožněn od 18:00 hodin. Pořadatelská služba byla označena oranžovými a žlutými vestami s logem klubu, identifikačním číslem a nápisem pořadatel.

Při vstupu na stadion byli rozděleni na dvě části. První část prováděla kontrolu osob, zda u sebe nemají předměty, které zakazuje návštěvní řád (viz Příloha I, foto č. 18). Druhá polovina pomáhala návštěvníkům s načítáním vstupenek u turniketů a v případě potíží ochotně poradila, jak vstupenku u turniketu načíst, aby byl divák vpuštěn na stadion.

Autor „práce“ vstupoval vchodem B do sektoru „ultras“, kde očekával důkladnější kontrolu vzhledem k častému výskytu zakázaných předmětů v tomto sektoru. Člen pořadatelské služby pohmatem zkontroloval pouze prostor v okolí břicha a zad a vpustil ho na stadion, přestože měl u sebe klíče, zapalovač a batoh, jehož obsah nezkontroloval a tyto zmíněné předměty ani nechtěl vidět. Po vstupu na stadion byli členové pořadatelské služby přítomni i v zázemí stadionu, kde se pohybovali v prostorách občerstvení. V prostoru hlediště se během utkání nenacházel žádný člen pořadatelské služby. V průběhu utkání došlo v tomto sektoru k použití pyrotechniky, avšak pořadatelská služba neučinila žádné opatření k identifikaci návštěvníka, ani nedošlo k zamezení dalšímu pokračování tohoto protiprávního jednání. Pouze hlasatel na stadionu po této situaci vyzval návštěvníky, aby nepoužívali na stadionu pyrotechniku.

7.1.4 Zjištěné protiprávní jednání

V souvislosti s bezpečnostním opatřením nebylo PČR evidováno jakékoliv protiprávní jednání. Jak již bylo uvedeno v předchozím oddílu, v průběhu utkání došlo v sektoru „ultras“ Sparty k použití pyrotechniky, konkrétně použití světlic čtyřmi návštěvníky, kteří si navíc před zapálením světlice zakryli obličej kuklou, aby ztížili svoji identifikaci pro potřeby policie a organizátora utkání (viz Příloha I, foto č. 19).

Toto jednání lze kvalifikovat jako přestupek podle § 78 odst. 1 písm. a) „*zákona o požární ochraně*“ a dále jako přestupek proti veřejnému pořádku podle § 5 odst. 1 písm. j) „*zákona o některých přestupcích*“. Dále se v případě použití pyrotechniky jedná o porušení návštěvního řádu EPET arény podle § 6 odst. 1 písm. f)⁶⁵

7.2 Situační příklad č. 2

Druhé „*pozorování*“ bylo provedeno dne 10.01.2024 na fotbalovém utkání Chance ligy mezi týmy FK Mladá Boleslav a AC Sparta Praha, které se uskutečnilo

⁶⁵ SPARTA.CZ. *Návštěvní řád epet ARENY* [online]. Praha: AC Sparta Praha, 2023 [cit. 2025-02-03]. Dostupné z: <https://sparta.cz/cs/vstupenky/domaci-vstupenky>.

v Lokotrans Areně v Mladé Boleslavi od 15:30 hodin a zúčastnilo se ho 4 868 diváků. Tento zápas byl specifický z důvodu vzdálenosti obou měst a historické zkušenosti, kdy na stadionu domácího klubu je většina fanoušků hostujícího klubu.

7.2.1 Zabezpečení stadionu

Stadion Lokotrans Aréna má kapacitu 5000 diváků a je součástí velkého celku Městského stadionu, kde se vedle stadionu nachází také atletický stadion a tři tréninková hřiště. Tento velký areál je obklopen ulicemi U Stadionu, Jiráskova, Jana Palacha a Havlíčkova. Je zde důležité rozdělit vstup do areálu a vstup na stadion (viz Příloha II, foto č. 1 – 2). V rámci „*pozorování*“ bylo zjištěno, že pro vstup na stadion je možné využít tři vchody. Vchod do sektorů hostů je možný z ul. Jiráskova a pro hostující fanoušky je vyčleněn sektor N, M, L, vchod pro „VIP“ hosty je vyčleněn u pojezdové brány v ul. Jiráskova a vchod pro ostatní diváky a fanoušky do sektoru domácích je přes hlavní vchod s turnikety z ul. U Stadionu. Tento vchod vede do areálu, kde okolo tréninkových hřišť vede vyznačená trasa až k samotnému stadionu (viz Příloha II, foto č. 3 – 5). Vchod do areálu je dále možný ještě dvěma vstupy z ul. Havlíčkova. Tyto vstupy nejsou oficiálními vstupy na stadion během utkání a nejsou vybaveny turnikety. Celý areál je kompletně oplocen. Samotný stadion v areálu oplocen není. V rámci „*pozorování*“ bylo zjištěno, že u vchodu do sektorů hostů chybí vyvěšený návštěvní řád stadionu, u ostatních vchodů byl návštěvní řád a plán stadionu vyvěšen v barevném provedení a v dostatečné velikosti (viz Příloha II, foto č. 6). Prostor před stadionem a vstupů je opatřen kamerovým systémem.

Pro účely „*pozorování*“ si autor „*práce*“ vybral sektor hostů. Sektor domácích „*ultras*“ a hostujícího celku jsou na opačné straně stadionu a každý je oddělen vlastním vchodem a není tedy možné, aby se obě skupiny potkali. Sektor hostů je z přední části od hrací plochy oddělen kovovým plotem a nad tímto plotem je až po strop tribuny natažená síť pro případné vyhazování předmětů na hrací plochu (viz Příloha II, foto č. 8). Z bočních stran je tento sektor oddělen kovovým plotem od dalších sektorů stadionu. Ze střechy tribuny směřuje do sektoru hostů kamerový systém a také z horní části výsledkové tabule, která je umístěna na pravé straně (viz. Příloha II, foto č. 9 – 10).

7.2.2 Činnost Policie ČR

Bezpečnostní opatření „PČR“ začalo ve 12:00 hodin, kdy se na dvoře územního odboru Mladá Boleslav konala instruktáž k tomuto opatření. Na ní byla uvedena charakteristika utkání a také rizika spojená s tímto utkáním. Vzhledem k aktuální výsledkové krizi klubu AC Sparta Praha a také poslední negativní zkušenosti, kdy na konci sezony 2023/2024 došlo při pokusu o vběhnutí na trávník hostujících fanoušků ke střetu s policií, bylo utkání vyhodnoceno jako rizikové. Dle informací „PČR“ mělo na tento zápas přicestovat až 2000 fanoušků Sparty, z toho 60 rizikových. Dále byly policistům rozděleny úkoly a instrukce, v jakých prostorách se mají pohybovat. Autor „práce“ byl této instruktáži přítomen.

V 12:30 hodin bylo započato „*pozorování*“ v okolí stadionu. V tu dobu se v okolí areálu Městského stadionu pohybovalo několik fanoušků Sparty, první hlídky „PČR“ dorazily na místo v 12:45 hodin. Dvě skupiny pořádkové jednotky byly rozmístěné u hlavního vchodu v ul. U Stadionu, další dvě skupiny pořádkové jednotky byli připraveni u vchodu do sektoru hostů v ul. Jiráskova. U tohoto sektoru se nacházelo i monitorovací vozidlo tzv. „OKO“ s policisty „OIKT“ a zabudovaným kamerovým systémem monitorovali prostor vstupu do sektoru hostů (viz Příloha II, foto č. 11). Následně v čase 13:50 hodin strážníci Městské policie Mladá Boleslav uzavřeli z obou stran ul. Jiráskova a kontrolovali, aby žádné vozidlo bez povolení nevjelo do této ulice (viz Příloha II, foto č. 12).

Po otevření stadionu ve 14:00 hodin se u hlavního vchodu kromě dvou vozidel pořádkové jednotky nacházeli také dva policisté z „AKT“, kteří se pohybovali v prostorách kolem turniketů mezi návštěvníky a byli oblečení do žluté vesty s nápisem „*Antikonfliktní tým*“. Po otevření stadionu projížděli ulicemi okolo stadionu další dvě hlídky policie. V 14:30 hodin v ul. Jiráskova u vchodu do sektoru hostů bylo přistaveno 10 vozidel se členy pořádkové jednotky, dále v osobních vozidlech se nacházeli policisté z oddělení služební kynologie a v ul. Jiráskova se pohybovali čtyři policisté z „AKT“ mezi fanoušky Sparty, kteří s nimi občasně komunikovali. Všichni policisté kromě členů „AKT“ se po celou dobu nacházeli ve vozidlech (viz Příloha II, foto č. 13 – 14).

Během utkání se policisté nenacházeli na stadionu a z důvodu poklidného průběhu zápasu nebyla přítomnost policie na stadionu hlavním pořadatelem vyžádána. Po ukončení utkání mohli domácí i hostující fanoušci opustit stadion současně. Po konci

utkání v sektoru hostů, kde se autor „práce“ v tu dobu vyskytoval, došlo k hádce mezi dvěma skupinami „ultras“ Sparty, jelikož jedna skupina dávala najevo svou frustraci z výsledku směrem k hráčům Sparty, druhá skupina se hráčů naopak zastávala. Hádka eskalovala na ul. Jiráskova po opuštění stadionu, kdy došlo k napadení mezi dvěma členy „ultras“ skupin a několik dalších osob po sobě pokřikovali. Na to ihned zareagovala „PČR“, která vyslala jednu skupinu pořádkové jednotky, která oba muže od sebe oddělila a odvedla je k policejním vozidlům. Druhá skupina pořádkové jednotky byla připravena venku u vozidel v organizovaném tvaru k případnému zákroku. Po tomto incidentu se mezi pokřikující fanoušky, kterých rychle ubývalo, a pořádkovou jednotku, postavili policisté z „AKT“ za účelem zklidnění situace a policisté z „OIKT“ k za účelem dokumentace zákroku. Po 10 minutách se již v ul. Jiráskova nacházelo pouze několik fanoušků Sparty. V tu dobu na místo přijeli policisté z obvodního oddělení, kteří konflikt dvou mužů zadokumentovali za přítomnosti policistů z pořádkové jednotky (viz Příloha II, foto č. 16 – 19).

7.2.3 Činnost pořadatelské služby

Stadion byl otevřen od 14:00 hodin, tedy hodinu a půl před začátkem utkání. Již ve 12:30 hodin byla přítomna pořadatelská služba u vstupu pro „VIP“ osoby v ul. Jiráskova. Hlavní vchod i vchod pro hostující fanoušky byl uzavřený a v okolí se nenacházeli žádní pořadatelé. Již v tuto dobu se v okolí stadionu pohybovalo několik fanoušků s klubovými symboly obou klubů. Ve 13:15 hodin byla u hlavního vchodu a u vchodu do sektoru hostů přítomna pořadatelská služba, avšak vstupy na stadion byly stále uzavřené. „Pozorováním“ bylo zjištěno, že v tuto dobu v ul. Havlíčkova zůstala otevřená vstupní branka do areálu (viz Příloha II, foto č. 7). Tento vstup do areálu nebyl střežen žádným pořadatelem, ačkoliv se tímto vstupem lze dostat bez jakéhokoli omezení až přímo na stadion. Tento vstup ve 13:30 hodin uzavřel a dále střežil jeden člen pořadatelské služby.

Po otevření vstupů na stadion ve 14:00 hodin se pořadatelská služba rozdělila na dvě skupiny. První skupina stála před vstupem a kontrolovala osoby, zda u sebe nemají zakázané předměty (viz Příloha II, foto č. 15). Kontroly osob byly kvalitní, pořadatelé několik osob vyzvali, aby vyndali věci z kapes a batohů, pokud pojali podezření, že by se mohlo jednat o zakázaný předmět. Druhá skupina pořadatelů následně prostřednictvím mobilních telefonů načetla QR kód vstupenky a pustila návštěvníky na stadion. Vzhledem

k brzkému otevření stadionu se po celou dobu netvořili fronty a pořadatelé měli dostatek prostoru ke kvalitním kontrolám. Pořadatelská služba byla označena oranžovými a žlutými vestami s logem klubu, identifikačním číslem a nápisem pořadatel. Pro účely „pozorování“ byl autorem vybrán sektor hostů, kde se u vstupu taktéž nevyskytovali delší fronty a pro kontrolu osob bylo vyčleněno několik členů pořadatelské služby. Byl zde také připravený stůl, na který návštěvník tohoto sektoru musel položit všechny věci, které má u sebe a poté proběhla další preventivní kontrola pohmatem pořadatelskou službou. V průběhu utkání se všichni členové pořadatelské služby zdržovali stále u vstupu a žádný z nich nebyl v prostoru hlediště. Po skončení utkání bylo přítomno několik pořadatelů na hrací ploše a monitorovali situaci v sektoru hostů. Byli tak svědky hádky mezi členy „ultras“, avšak na tuto situaci nijak nezareagovali.

7.2.4 Zjištěné protiprávní jednání

Během utkání nedošlo k porušení návštěvního řádu. Po skončení utkání došlo k fyzickému napadení mezi dvěma muži, při kterém nevznikla výrazná újma na zdraví a toto jednání bylo „PČR“ kvalifikováno jako přestupek proti občanskému soužití podle § 7 odst. 1, písm. b) „*zákona o některých přestupcích*“.

7.3 Komparace výsledků z praxe a teoretických bezpečnostních doporučení

Komparací zjištěných skutečností obsažených v situačním příkladu č. 1 a v situačním příkladu č. 2 bylo zjištěno, že PČR ve faktickém zajištění ochrany veřejného pořádku a bezpečnosti při utkáních 1. fotbalové ligy v ČR postupuje řádně podle platné zákonné normy, tedy „*zákona o Policii ČR*“. Dále plní všechny body interních předpisů, tedy *Závazného pokynu policejního prezidenta č. 130/2020, o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti*⁶⁶ a *Závazného pokynu policejního prezidenta č. 191/2017, o diváckém násilí*.⁶⁷ V situačním příkladu č. 1 nebyl na utkání přítomný antikonfliktní tým policie, avšak neexistuje žádný interní předpis, který by jeho přítomnost na utkání podmiňoval. Provedeným „*pozorováním*“ také nebyly zjištěny

⁶⁶ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 130 ze dne 10.06.2020, o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti.

⁶⁷ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 191 ze dne 29.07.2017, o diváckém násilí.

žádné nedostatky ze strany policie, které by vyplývaly z Dohody o spolupráci při zajišťování bezpečnosti a pořádku na fotbalových utkáních z roku 2017.

Pořadatel utkání v situačním příkladu č. 1 i v situačním příkladu č. 2 dodržel všechny povinnosti vyplývající z platné právní normy, tedy zákona „*zákon o podpoře sportu*“. V rámci utkání v Mladé Boleslavi nebyl u vstupu do sektoru hostů vyvěšen návštěvní řád, avšak „*zákon o podpoře sportu*“ v § 7 hovoří pouze o vydání a zveřejnění návštěvního řádu, což fotbalový klub FK Mladá Boleslav splnil tím, že návštěvní řád je vydán a zveřejněn na internetových stránkách klubu a také vyvěšen na okolních vstupech na stadion.⁶⁸

Komparací bylo zjištěno, že pořadatel utkání nedodržel článek 6 písm. b) Dohody o spolupráci při zajišťování bezpečnosti a pořádku na fotbalových utkáních mezi „PČR“, „FAČR“ a „LFA“ z roku 2017. V tomto bodě je uvedena povinnost pořadatele utkání zajistit: „*pořadatelskou službu v potřebném počtu a kvalitě podle rizikovosti utkání či rozpisu příslušné soutěže, a to tak, aby byla funkční od doby soustředování diváků až do doby jejich odchodu ze stadionu: k tomu stanoví začátek a ukončení činnosti pořadatelské služby a určí osoby odpovědné za zajištění klidu a pořádku v jednotlivých sektorech stadionu*“.⁶⁹ Na základě tohoto bodu v dohodě nebyla splněna funkčnost pořadatelské služby v situačním příkladu č. 1 při použití pyrotechniky, maskování obličeje a dále při kontrole osob v hledišti a také při vstupních kontrolách. V situačním příkladu č. 2 nebyla naplněna funkčnost pořadatelské služby při zajištění všech vstupů na stadion.

⁶⁸ ČESKO. zákon č. 115/2001 Sb., *o podpoře sportu* – znění od 01.04.2023. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 2025-02-03]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-115>.

⁶⁹ LIGOVÁ FOTBALOVÁ ASOCIACE. *Dohoda o spolupráci při zajišťování bezpečnosti a pořádku na fotbalových utkáních* [online]. Fotbalová asociace České republiky., Policie České republiky. Praha: Ligová fotbalová asociace, 01.07.2018 [cit. 2025-02-03]. Dostupné z: https://www.lfafotbal.cz/dokumenty?search=dohoda+s+P%C4%8CR&id_category=&id_month=. čl. 6.

Závěr

Hlavním cílem „práce“ bylo formou širšího teoretického vhledu detekovat účinné právní nástroje a obecná taktická doporučení, uplatňovaná v souvislosti s faktickým zajištěním veřejného pořádku a bezpečnosti při sportovních utkáních. Vedlejším cílem pak bylo formou užšího praxeologicky orientovaného postihu, za využití tematicky přílehlavých situačních příkladů, zhodnotit zvláštnosti právních a taktických aspektů faktického zabezpečení ochrany veřejného pořádku a bezpečnosti při sportovním utkání 1. fotbalové ligy v České republice.

Teoretická část „práce“ se primárně zabývala objasněním základního pojmosloví a východisek, souvisejících s odborně zaměřenou tematickou oblastí, včetně analýzy rozdělení „publika“, jeho podstaty a historického vývoje v rámci evropského kontextu a území České republiky. Dále byla provedena identifikace dotčených subjektů, které se podílejí na prevenci diváckého násilí, a to na národní i mezinárodní úrovni. V „práci“ byl podrobně demonstrován tzv. „zakročovací“ operační prostor a odpovědnost Policie ČR i organizátorů sportovních akcí v oblasti bezpečnostních opatření, která mají zajistit bezpečnost a veřejný pořádek v prostoru stadionu i jeho okolí. V tomto kontextu byly taktéž uvedeny relevantní „*de lege lata*“ účinné zvláštní právní předpisy, podzákonné normy, interní předpisy a metodické pokyny, podle nichž tyto subjekty postupují při faktickém zajišťování bezpečnosti s tím, že dílčí a zevšeobecňující výstupy zájmových subkapitol „práce“ potvrzují, že opatření proti diváckému násilí jsou dostatečně podpořena právní úpravou, jako nástroje, který je pro účely zajištění faktické bezpečnosti nezbytný. V intencích dalších návazně zpracovaných subkapitol „práce“ byly analyzovány vybrané právní ustanovení, týkající se protiprávního jednání, které lze označit za divácké násilí. I když český právní řád neobsahuje speciální právní normu, která by se zaměřovala na konkrétní skutkové podstaty diváckého násilí, obecná právní úprava pokrývá veškeré formy jednání spojené s těmito negativními společenskými jevy. Na základě těchto zjištění není nutné měnit současnou legislativu ani vytvářet speciální právní úpravu zaměřenou přímo na divácké násilí.

V praxeologicky orientované části „práce“ bylo realizováno přímé pozorování během dvou konkrétních bezpečnostních opatření 1. Fotbalové ligy v České republice, při kterém bylo zjištěno, že Policie ČR vykonává své úkoly v souladu s platnou právní úpravou a interními předpisy. Současně bylo zjištěno, že v obou případech pořadatelská

služba neplní povinnosti vyplývající z Dohody o spolupráci při zajišťování bezpečnosti a pořádku na fotbalových utkáních z roku 2017, kterou uzavřely Policie ČR, Fotbalová asociace ČR a Ligová fotbalová asociace. Konkrétně se projeví nedostatky v oblasti provádění vstupních kontrol a v aktivitách pořadatelské služby zaměřených na zajištění bezpečnosti v prostorách hlediště stadionu.

Autor „práce“ identifikuje možnost zlepšení bezpečnostních opatření pořadatelem v souvislosti s časovým plánováním otevření stadionu před začátkem utkání. Doporučuje, aby stadion byl otevřen s dostatečným předstihem, čímž by se eliminovalo vytváření velkých shluků před vstupy, které následně vedou k tlaku na pořadatelskou službu a tím i k nutnosti zjednodušit a urychlit vstupní kontroly, což může negativně ovlivnit jejich kvalitu. Na základě výsledků z bezpečnostních opatření se ukazuje, že pořadatelská služba často vykazuje tzv. „pasivní“ přístup při řešení krizových situací, což vede k neadekvátnímu zajištění bezpečnosti a pořádku na stadionu. Autor „práce“ tedy zastává názor, že klíčovým krokem pro zlepšení tohoto stavu by byla postupná profesionalizace pořadatelské služby, což by odpovídalo praxi v některých zemích západní Evropy.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. HLADÍK, J. *Společenské vědy v kostce: pro střední školy*. 3. vyd. V kostce. Praha: Fragment, 2004. 108 s. ISBN 80-7200-966-4.
2. HRINKO, M. *Bezpečnostní hrozby a veřejný pořádek*. Praha: CEVRO Institut, 2021. 265 s. ISBN 978-8087125-34-2.
3. CHARVÁT, M. *Hostilita ve sportovním prostředí*. Brno: BMS creative, 2008. 89 s. ISBN 978-80-254-3146-7.
4. CHMELÍK, J. *Extremismus*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012. 432 s. ISBN 978-80-7380-376-6.
5. CHMELÍK, J. *Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty*. Praha: Linde, 2001. 172 s. ISBN 80-7201-265-7.
6. MAREŠ, M., SMOLÍK, J., SUCHÁNEK, M. *Fotbaloví chuligáni: evropská dimenze subkultury*. Brno: Centrum strategických studií: Barrister & Principal, 2004. 183 s. ISBN 80-903333-0-3.
7. MONTAGUE, J. *1312: Among the ultras: A journey with the world's most extreme fans*. London: Ebury, 2021. 416 s. ISBN 978-1-78503-918-8.
8. NIKL, J., VOLEVECKÝ, P. *Divácké násilí*. Praha: Vydavatelství PAČR, 2007. 63 s. ISBN 978-80-7251-249-2.
9. KASAL, J. *Násilí na stadionech jako odraz kultury*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2013. 218 s. ISBN 978-80-7435-362-8.
10. PAVLÁT, L. *Židé - dějiny a kultura*. 3., dopl. vyd. Praha: Židovské muzeum, 2005. 160 s. ISBN 80-86889-11-4.
11. SMOLÍK, J. *Fotbalové chuligánství: historie, teorie a politizace fenoménu*. Karlovy Vary: Zdeněk Plachý, 2008. 240 s. ISBN 978-80-903556-3-7.
12. SCHOLZ, P. *Problematika diváckého násilí v České republice aneb „Quo vaditis, fotbaloví příznivci?“*. Brno: Paido, 2018. 133 s. ISBN 978-80-7315-268-0.
13. SLEPIČKA, P. *Divácká reflexe sportu*. Praha: Karolinum, 2010. 182 s. ISBN 978-80-246-1838-8.
14. SLEPIČKA, P. *Sportovní diváctví: rozbor negativních jevů na stadiónech: prevence proti diváckým výstřelkům*. Praha: Olympia, 1990. 209 s. ISBN 80-7033-012-0.

15. SLEPIČKA, P., HOŠEK, V., HÁTLOVÁ, B. *Psychologie sportu*. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2006. 232 s. ISBN 80-246-1290-9.
16. STAŇKOVÁ, J. *Malý slovník cizích slov*. Ostrava: Montanex, 1992. 354 s. ISBN 80-85300-72-9.
17. VARGA L. *Extrémistické projevy fotbalových fanoušků*. Praha, 2020. Bakalářská práce. Policejní akademie České republiky v Praze. Fakulta bezpečnostního managementu, Katedra bezpečnostních studií. 80 s. Vedoucí bakalářské práce: Mjr. Mgr. Ondřej Kolář.
18. ZÁMEK, D. *Hromadné narušení veřejného pořádku z pohledu Policie ČR*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013. 197 s. ISBN 978-80-7380-429-9.

Elektronické zdroje

1. BARTOŠ J. *Tvrdik se potkal se Šádkem. Sundáme ploty, slibuje fanouškům v kotli Plzně* [online]. Praha: Czech News Center, 2023 [cit. 2025-02-03]. Dostupné z: <https://isport.blesk.cz/clanek/fotbal-1-liga-rocnik-2022-23/428013/tvrdik-se-potkal-se-sadkem-sundame-ploty-slibuje-fanouskum-v-kotli-plzne.html>.
2. ISPORT.CZ. *Chuligáni Baníku řádili! Ze hřiště je vyhnala policie, došlo i ke zranění* [online]. Praha: Czech News Center, 2016 [cit. 2025-01-15]. Dostupné z: https://isport.blesk.cz/clanek/fotbal-domaci-souteze-druha-liga/280504/chuligani-baniku-radili-ze-hriste-je-vyhnala-policie-doslo-i-ke-zraneni.html?fb_comment_id=1119692754823856_1119772928149172&=1&jwsourcel=cl.
3. ISPORT.CZ. *Ošklivý závěr finále: fanoušci vnikli na hřiště, letící židle v televizním studiu* [online]. Praha: Czech News Center, 2024 [cit. 2025-01-15]. Dostupné z: <https://isport.blesk.cz/clanek/fotbal-domaci-souteze-pohar-facr/447773/osklivy-zaver-finale-fanousci-vnikli-na-hriste-letici-zidle-v-televiznim-studiu.html>.
4. ISPORT.CZ. *Při řádění v Ostravě bylo zadrženo 31 lidí, 11 policistů si odneslo zranění* [online]. Praha: Czech News Center, 2014 [cit. 2025-01-15]. Dostupné z: <https://isport.blesk.cz/clanek/fotbal-gambrinus-liga-rocnik-13-14/198870/pri-radeni-v-ostrave-bylo-zadrzeno-31-lidi-11-policistu-si-odneslo-zraneni.html>.
5. MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Divácké násilí* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, © 2024 [cit. 2024-11-30]. Dostupné z:

<https://www.mvcr.cz/clanek/kriminalita-146433.aspx?q=Y2hudW09Mg%3D%3D>.

6. LIGOVÁ FOTBALOVÁ ASOCIACE. *Dohoda o spolupráci při zajišťování bezpečnosti a pořádku na fotbalových utkáních* [online]. Fotbalová asociace České republiky., Policie České republiky. Praha: Ligová fotbalová asociace, 01.07.2018 [cit. 2025-02-03]. Dostupné z: https://www.lfafotbal.cz/dokumenty?search=dohoda+s+P%C4%8CR&id_category=&id_month=.
7. MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Manuál pro fotbalové kluby: Právní aspekty bezpečnosti na stadionech v souvislosti s řešením diváckého násilí* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2015 [cit. 2025-02-03]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/kriminalita-146433.aspx?q=Y2hudW09Mg%3D%3D>.
8. POLICIE ČR. *Vývoj registrované kriminality v roce 2024* [online]. Praha: Policie České republiky, © 2025 [cit. 2025-02-27]. Dostupné z: <https://policie.gov.cz/clanek/vyvoj-registrovane-kriminality-v-roce-2024.aspx>.
9. SOBOLČÍK, V. *Divácké násilí na fotbalových zápasech* [online]. Praha, 2017 [cit. 2025-02-03]. Diplomová práce. Vysoká škola CEVRO Institut, Katedra bezpečnostních studií. 67 s. Vedoucí diplomové práce: Mgr. Karel Bačkovský. Dostupné z: https://is.cevro.cz/th/nk0v4/diplomova_prace_sobolcik.pdf.
10. SPARTA.CZ. *Návštěvní řád epet ARENY* [online]. Praha: AC Sparta Praha, 2023 [cit. 2025-02-03]. Dostupné z: <https://sparta.cz/cs/vstupenky/domaci-vstupenky>.
11. SPARTA.CZ. *Program pro fanoušky se zákazem vstupu* [online]. Praha: AC Sparta Praha, 2023 [cit. 2025-02-03]. Dostupné z: <https://sparta.cz/cs/novinky/40663-program-pro-fanousky-se-zakazem-vstupu>.

Legislativní dokumenty

1. ČESKO. zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník – znění od 01.01.2025. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 2025-02-03]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>.
2. ČESKO. zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu – znění od 01.04.2023. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 2025-02-03]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-115>.

3. ČESKO. zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně – znění od 22.03.2024. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 2025-02-03]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1985-133>.
4. ČESKO. zákon č. 250/2016 Sb., odpovědnosti za přestupky a řízení o nich – znění od 01.01.2025. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 2025-02-03]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-250>.
5. ČESKO. zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích – znění od 01.02.2022. In: *Zákony pro lidi.cz*. [online] © AION CS 2010–2025 [cit. 2025-02-03]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-251>.

Ostatní zdroje

1. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 130 ze dne 10.06.2020, o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti.
2. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 191 ze dne 29.07.2017, o diváckém násilí.

Seznam zkratek

AKT – Antikonfliktní tým

ANTIFA – Antifašistická akce

FAČR – Fotbalová asociace České republiky

FIFA – Mezinárodní federace fotbalových asociací

KPJ – Krajská pořádková jednotka

LFA – Ligová fotbalová asociace

OIKT – Odbor informační a komunikační technologie

SKPV – Služba kriminální policie a vyšetřování

SPJ – Speciální pořádková jednotka

UEFA – Unie evropských fotbalových asociací

ÚSKPV – Úřad služby kriminální policie a vyšetřování

VIP – velmi důležitá osoba

Seznam příloh

Příloha I – Fotodokumentace – Situační příklad č. 1 – vlastní zdroj (s. 62 – 71)

Příloha II – Fotodokumentace – Situační příklad č. 2 – vlastní zdroj (s. 72 – 81)

Přílohy

Příloha I – Fotodokumentace – Situační příklad č. 1 – vlastní zdroj

Foto 1 - graffiti symbolu „hooligans“ spojený s klubem AC Sparta Praha (Praha 7, ul. Milady Horákové)

Foto 2 – graffiti odkazující na historii klubu AC Sparta Praha (Praha 7, ul. Milady Horákové)

Foto 3 - graffiti ultras skupiny Letenští (Praha 7, ul. Milady Horákové)

Foto 4 - graffiti odkazující na nadřazenost Sparty nad klubem SK Slavia Praha (Praha 7, ul. U Sparty)

Foto 5 - plán stadionu EPET Arena (Praha 7, ul. Milady Horákové)

Foto 6 - stadion EPET Arena (Praha 7, křižovatka ulic Milady Horákové a ul. U Sparty)

Foto 7 – vchod A stadionu EPET ARENA (Praha 7, ul. Milady Horákové)

Foto 8 - vchod B stadionu EPET arena pro vlajkonoše domácí opatřený návštěvním řádem a kamerovým systémem (Praha 7, ul. Milady Horákové)

Foto 9 - kamerový systém před vchodem EPET ARENY (Praha 7, ul. U Sparty)

Foto 10 - bezpečnostní plexiskla a ochranné sítě v domácím sektoru „ultras“ EPET Areny)

Foto 11 - policisté z oddělení hlídkové služby (Praha 7, ul. Milady Horákové)

Foto 12 – policisté z místních oddělení před stadionem u vchodu E (Praha 7, ul. U Sparty)

Foto 13 - policisté z oddělení služební hipologie na letenské pláni (Praha 7, ul. Milady Horákové)

Foto 14 - strážníci městské policie komunikující s veřejností před stadionem (Praha 7, ul u Sparty)

Foto 15 - policisté ze speciální pořádkové jednotky před stadionem (Praha 7, ul. U Sparty)

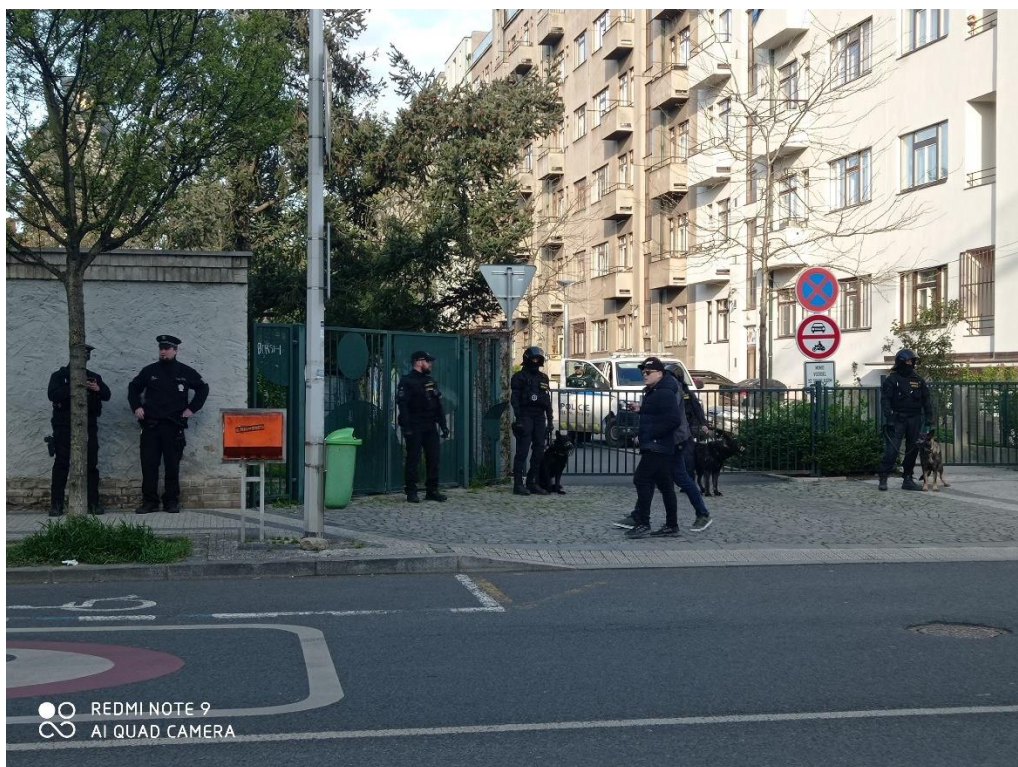

Foto 16 - policisté ze speciální pořádkové jednotky a policisté z oddělení služební kynologie u stadionu (Praha 7, ul. U Sparty)

Foto 17 - policisté z oddělení dopravní policie dohlížející nad dopravní situací po skončení utkání (Praha 7, křižovatka ulic Milady Horákové a ul. U Sparty)

Foto 18 - kontrola u vstupu na stadion pořadatelskou službou (Praha 7, ul. Milady Horákové)

Foto 19 - užití pyrotechniky během utkání v sektoru domácích ultras v EPET ARÉNĚ

Příloha II – Fotodokumentace – Situační příklad č. 2 – vlastní zdroj

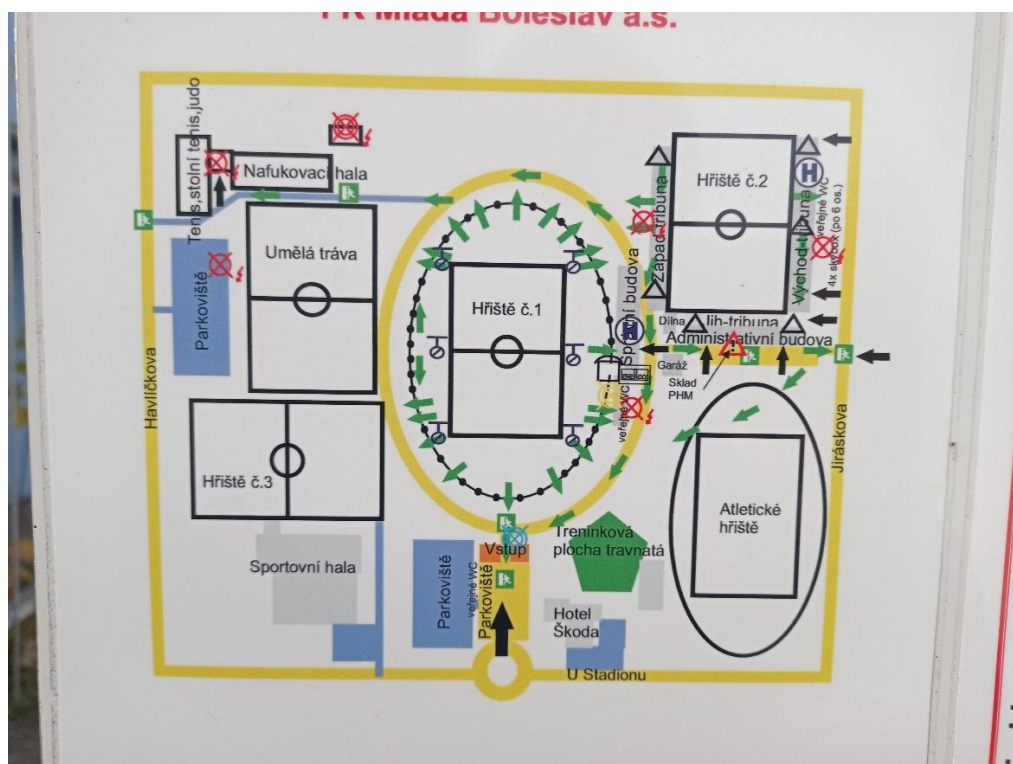

Foto 1 - plán areálu městského stadionu (Mladá Boleslav, ul. Jiráskova)

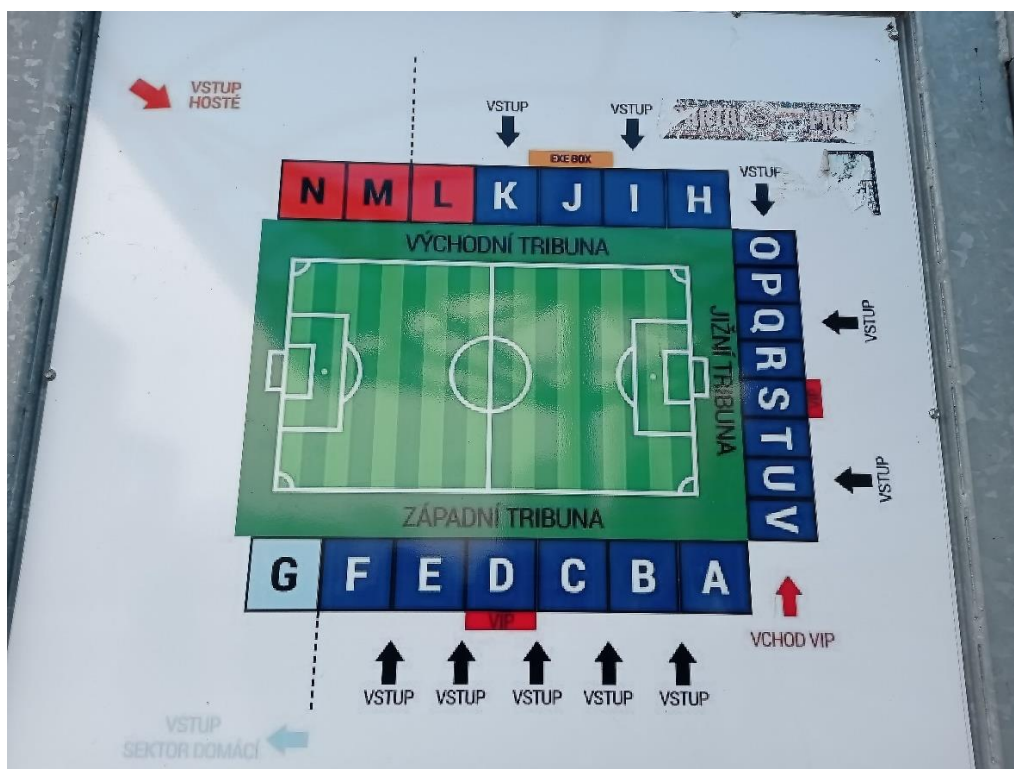

Foto 2 – plán stadionu Lokotrans Arena (Mladá Boleslav, ul. U Stadionu)

Foto 3 - vstup do sektorů hostů (Mladá Boleslav, ul. Jiráskova)

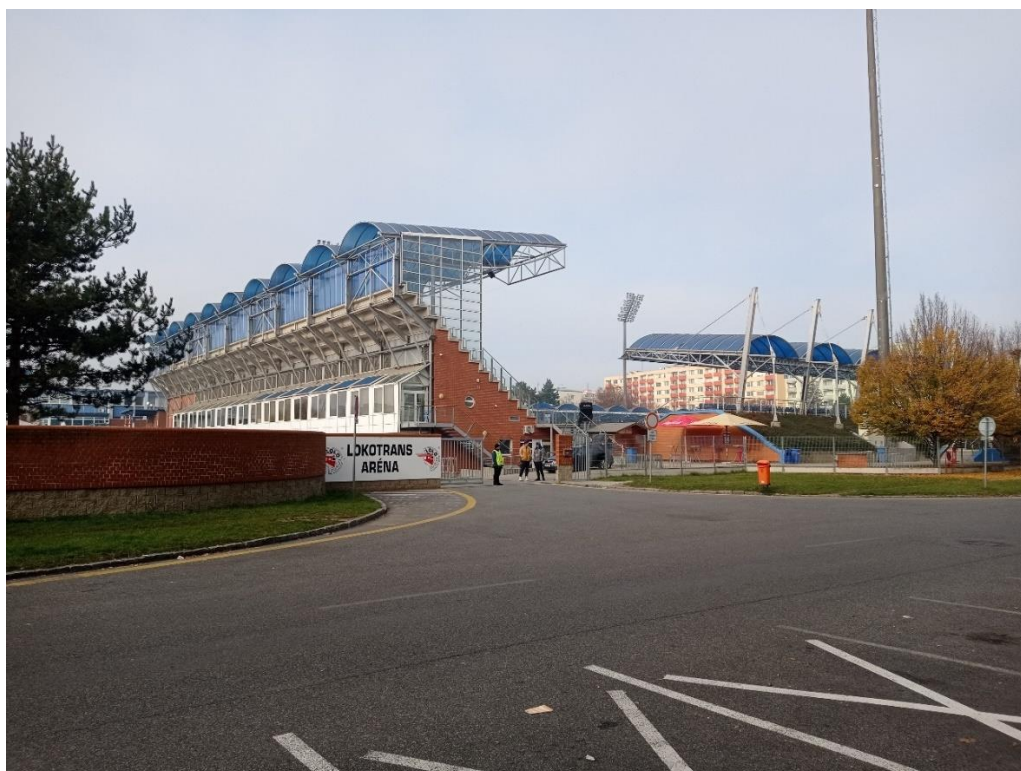

Foto 4 - vchod pro VIP osoby (Mladá Boleslav, ul. Jiráskova)

Foto 5 - hlavní vchod pro domácí fanoušky (Mladá Boleslav, ul. U Stadionu)

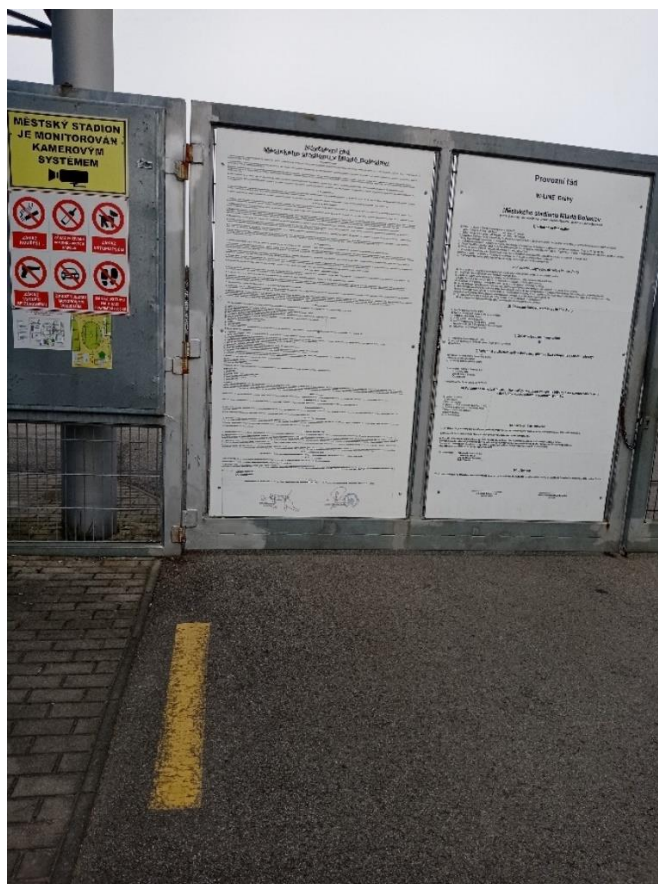

Foto 6 - vyvěšený návštěvní řád u hlavního vchodu (Mladá Boleslav, ul. U Stadionu)

Foto 7 - otevřená a nehlídaná branka do areálu Městského stadionu (Mladá Boleslav, ul. Havlíčkova)

Foto 8 - sektor hostů opatřený sítí a kovovým plotem (Lokotrans Arena)

Foto 9 - kamerový systém na střeše tribuny (Lokotrans Arena)

Foto 10 - kamerový systém umístěný na výsledkové tabuli (Lokotrans Arena)

Foto 11 - vozidla policistů OIKT a pořádkové jednotky (Mladá Boleslav, ul. Jiráskova)

Foto 12 - uzavřená komunikace MP Mladá Boleslav (Mladá Boleslav, křižovatka ulic Jana Palacha a Jiráskova)

Foto 13 - vozidla Policie ČR (Mladá Boleslav, ul. Jiráskova)

Foto 14 - Policisté z Antikonfliktního týmu (Mladá Boleslav, ul. Jiráskova)

Foto 15 - vstupní kontrola u hlavního vchodu (Mladá Boleslav, ul. U stadionu)

Foto 16 - zakročující policisté pořádkové jednotky (Mladá Boleslav, ul. Jiráskova)

Foto 17 - spolupráce pořádkové jednotky, AKT a policistů OIKT provádějící dokumentaci zákroku (Mladá Boleslav, ul. Jiráskova)

Foto 18 - družstvo pořádkové jednotky připravené k zákroku (Mladá Boleslav, ul. Jiráskova)

Foto 19 - policisté z obvodního oddělení dokumentující přestupkové jednání (Mladá Boleslav, ul. Jiráskova)